

ความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7

ปริญญานิพนธ์

ของ

เสนต์ ทรัพย์เมือง

พ.ศ. 2530

หอสมุด มศว พินิจโลก	
วันรับ	25 ต.ค. 2526
วันลงทะเบียน	72141
เลขทะเบียน	371 น
เลขเรียกหนังสือ	553

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พินิจโลก
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
เมษายน 2526
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

301794

ความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7

บทกั๋ยย่อ
ของ
เสนอท คุรุชเมื่อง

เสนอทมหาวิทยาลัยศรีนกรินทรวิโรฒ พิษณุโลก
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาามหาบัณฑิต

เมษายน 2526

154/๕ ๓๑๑ ๑๖๐๐

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะทราบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 7

กลุ่มประชากรประกอบด้วย คณะกรรมการการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 7 จำนวน 777 คน คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ศึกษาจากประชากร คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับฉลาก ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 313 คน แล้วใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ได้แบบสอบถามคืน คิดเป็นร้อยละ 95.52 สถิติที่ใช้คือ ค่าความแปรปรวน (Variance) Z-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance)

ผลการวิจัยพบว่า

1. คณะกรรมการการประถมศึกษาโดยตำแหน่ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ด้านขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา และด้านความสอดคล้องกับระบบการปกครองแตกต่างกัน
2. คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านความสามารถในด้านการจัดการศึกษาแก่ท้องถิ่น แตกต่างกัน
3. คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านเอกภาพในการจัดการศึกษาและด้านความสามารถในด้านการจัดการศึกษาแก่ท้องถิ่นแตกต่างกัน
4. คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในข้อปัญหาการบริหาร

การประถมศึกษาซึ่งเกิดจากการมีหลายหน่วยงาน. มกัรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุน การประถมศึกษาของท้องถิ่น เด็กนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์บังคับไม่ได้เข้าเรียนเนื่องจากไม่สามารถ มาได้ เพราะมีอุปสรรค เช่น มีแม่น้ำ ภูเขาขวางกั้น การฝึกอบรมวิชาชีพหรือวิชาการให้แก่ ประชาชนของโรงเรียนประถมศึกษา การมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนของโรงเรียนประถม- ศึกษาและข้อความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกัน

5. คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง กับคณะกรรมการการประเม- ศึกษาอำเภอ โดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในข้อความ สอดคล้องกันในวิธีการจัดการประถมศึกษา การมีเอกภาพในการกำหนดนโยบายบริหารการประเม- ศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ในการบริหารโรงเรียนของท้องถิ่น ความแตกต่างกันของสภาพอาคารเรียนของโรงเรียนประถม- ศึกษาแต่ละโรงเรียน เด็กนักเรียนในเกณฑ์บังคับไม่ได้เข้าเรียนเนื่องจากบ้านอยู่ไกลจากโรงเรียน เด็กนักเรียนในเกณฑ์บังคับไม่ได้เข้าเรียน เนื่องจากไม่สามารถมาได้เพราะมีอุปสรรค เช่นมีแม่น้ำ ภูเขาขวางกั้น การมีโอกาสร่วมกำหนดนโยบายในการบริหารการประถมศึกษาของข้าราชการครู ประถมศึกษา บทบาทในการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัดของกรรมการซึ่งเลือกตั้งจาก ประชาชนในจังหวัด การจัดบริการห้องสมุดให้ประชาชนในท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา และข้อการมีอุปกรณ์การเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกัน

6. คณะกรรมการการประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของปัญหาใน การบริหารการประถมศึกษาทั้ง 9 ด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ขวัญและกำลังใจ ของครูประถมศึกษา เอกภาพในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ความสามารถในการบริการการศึกษาแก่ท้องถิ่น ประสิทธิภาพใน การใช้ทรัพยากร ความสอดคล้องกับระบบการปกครองประเทศ ความเสมอภาคของผู้เรียน การมี ส่วนรวมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา

OPINIONS OF THE PROVINCIAL AND THE DISTRICT PRIMARY EDUCATION
COMMISSIONS, UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF
THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION,
CONCERNING THE ADMINISTRATIVE PROBLEMS IN
PRIMARY EDUCATION IN EDUCATION REGION 7

ABSTRACT

BY

SANEH KRUTMUONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education Degree at
Srinakharinwirot University, pishuloke
April 1983

The purpose of this study was to investigate the opinions of the members of the provincial and the district Boards of Primary Education Commissions, functioning under the jurisdiction of the Office of the National Primary Education Commissions, concerning the administrative problems in primary education in Education Region 7

The subjects participating in this research included 777 members of the provincial and the district Boards of Primary Education Commissions functioning in various provinces of Education Region 7. Of these, 313 were the members of the district Board randomly drawn with the use of the Simple Random Sampling technique; 464 the members of the provincial Board. The rating-scale questionnaire constructed by the researcher was then delivered to the subjects to elicit their responses. 95.52 per cent of the correspondence was returned for the analysis. The statistics employed were the variance, the z-test, and the analysis of variance.

The findings of the study are as follows :

1. The Primary Education Commission in loco and the Primary Education Commission by election held different opinions concerning the administrative problems in the areas of 1) participation in the management of local education, 2) morale and job-satisfaction of primary school teachers, and 3) harmony between education and government.

2. The provincial and the district Primary Education Commissions in loco held different opinions concerning the administrative problems in the area of a school's capabilities of rendering educational services to the communitys.

3. The provincial and the district Primary Education Commissions by election held different opinions concerning the administrative problems in the areas of 1) unity in the management of education and 2) a school's capabilities of rendering educational services to the community.

4. The provincial and the district Primary Education Commissions in loco held different opinions concerning the administrative problems arising from such factors as 1) multilateral responsibility for the management of primary education, 2) participation in the management of local education, 3) geographical barriers preventing newly-recruited pupils from enrolment, 4) rendering of professional training services to the school communities, 5) participation of primary schools in community works, and 6) appropriateness in the allotment of school budget.

5. The provincial and the district Primary Education Commissions by election held different opinions concerning the administrative problems in the areas of 1) harmony between education and government, 2) unity in the lay-out of administrative policies by the Office of National Primary Education Commission, 3) participation in the lay-out of administrative policies for local schools, 4) dissimilarity of primary school buildings, 5) geographical barriers preventing newly-recruited pupils from enrolment, 6) opportunities of primary school teachers in the policy-making process, 7) administrative role of the provincially-elected Primary Education Commission, 8) rendering of library services to the local people, and 9) availability of teaching aids in primary schools.

6. The Primary Education Commissions ranked their opinions concerning the administrative problems in the 9 areas according to their decreasing significance as follows: 1) morale and job-satisfaction of primary school teachers, 2) unity in the management of education, 3) participation in the management of local education, 4) efficiency in the management of education, 5) capabilities of the school in the rendering of educational services to the communitys, 6) efficiency in the exploitation of resources, 7) harmony between education and government, 8) equality of learners, 9) participation of local people in the diagnosis of school problems.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปัญหานี้จนบัดนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธาน

.....กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

.....กรรมการ

.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขจากรองศาสตราจารย์ศรีชัย อรรถนันท์ อาจารย์ ดร.ดำรง กิริเจริญ รองศาสตราจารย์ ดร.ทองเวียน อมรัชกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีวิชัย วรรณประเสริฐ อาจารย์ศรีวิจิต ทะทอง อาจารย์สมบัติ นพทวี และอาจารย์อรุณี อ่อนสวัสดิ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการการประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์แสดงความคิดเห็น และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณ ดร.กาญจนา ชูกรูวงศ์ คุณเฉลิม รอดศรีวงศ์ไท คุณสมยิ่ง คล้ายบุญส่ง คุณธานี คีรินทร์ และคุณชนิกา คีรินทร์ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังสำคัญยิ่งในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จด้วยดี

เสน่ห์ คุรุขเมือง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ตัวแปรที่จะศึกษา	6
กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	9
หลักการในการปรับปรุงระบบบริหารการศึกษาประชาบาล	9
โครงสร้างระบบบริหารการประถมศึกษา	11
ปัญหาการบริหารการศึกษา	14
ปัญหาการบริหารการประถมศึกษา	14
ปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 7	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
ระบบการบริหารการศึกษาและการปกครอง	18
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา	20
ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา	20
ขวัญและกำลังใจ	21

ความสามารถในการบริการการศึกษาแก่ท้องถิ่น	22
ประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา	22
สมมติฐานการวิจัย	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
กลุ่มประชากร	25
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
วิธีสร้างเครื่องมือ	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
ลำดับขั้นของการวิเคราะห์ข้อมูล	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	94
ความมุ่งหมายของการวิจัย	94
สมมติฐานการวิจัย	94
วิธีดำเนินการวิจัย	95
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	96

บทที่

หน้า

การอภิปรายผลการวิจัย 99

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป 120

บรรณานุกรม 121

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	26
2	ผลการเก็บแบบสอบถาม	39
3	คำสถิติเบื้องต้น	44
4	ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา เกี่ยวกับเอกภาพในการจัดการศึกษา	45
5	ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น	46
6	เปรียบเทียบตัวกลางเลขคณิตจากคะแนนปัญหาการบริหารการประถมศึกษา ในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการการประถมศึกษา	47
7	ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา เกี่ยวกับความเสมอภาคของผู้เรียน	48
8	ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา เกี่ยวกับขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา	49
9	เปรียบเทียบตัวกลางเลขคณิตจากคะแนนของปัญหาการบริหารการประถมศึกษา ในด้านขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการการประถมศึกษา	50
10	ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา	51
11	ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา เกี่ยวกับความสามารถในด้านบริการการศึกษาแก่ท้องถิ่น	52

12	ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา ศึกษา เกี่ยวกับความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ ...	53
13	เปรียบเทียบตัวกลางเลขคณิตจากคะแนนของปัญหาการบริหารการประถมศึกษา ศึกษา ในด้านความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ ตาม ความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา 54	54
14	ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา ศึกษา เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร 55	55
15	ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา ศึกษา เกี่ยวกับประสิทธิผลในการจัดการศึกษา 56	56
16	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยตำแหน่ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง เกี่ยวกับการเอกภาพในการจัดการศึกษา 57	57
17	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยตำแหน่ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น 59	59
18	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยตำแหน่ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง เกี่ยวกับความเสมอภาคของผู้เรียน 61	61
19	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยตำแหน่ง กับ คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง เกี่ยวกับขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา 63	63
20	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยตำแหน่ง กับ คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา 65	65

21	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยตำแหน่ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง เกี่ยวกับความสามารถในด้านบริการการศึกษาแก่ท้องถิ่น	66
22	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยตำแหน่ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง เกี่ยวกับความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ	68
23	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร	69
24	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยตำแหน่ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง เกี่ยวกับประสิทธิผลในการจัดการศึกษา	70
25	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการ เลือกตั้ง เกี่ยวกับเอกภาพในการจัดการศึกษา	72
26	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ โดยการ เลือกตั้ง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น	74
27	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ โดยการ เลือกตั้ง เกี่ยวกับความเสมอภาคของผู้เรียน	76
28	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยการเลือกตั้งและคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ โดยการ เลือกตั้ง เกี่ยวกับขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา	78

- 29 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
โดยการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ โดยการ
เลือกตั้ง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา .. 80
- 30 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
โดยการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ โดยการ
เลือกตั้ง เกี่ยวกับความสามารถในด้านการบริการการศึกษาแก่ท้องถิ่น .. 82
- 31 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
โดยการเลือกตั้งและคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ โดยการ
เลือกตั้ง เกี่ยวกับความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ . 83
- 32 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
โดยการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ โดยการ
เลือกตั้ง เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร 85
- 33 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
โดยการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ โดยการ
เลือกตั้ง เกี่ยวกับประสิทธิผลในการจัดการศึกษา 86
- 34 อันค้ำความสำคัญของปัญหาการบริหารการประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 88
- 35 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาการบริหารการประถมศึกษาตาม
ความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่ง . 89
- 36 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาการบริหารการประถมศึกษา
ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ โดย
ตำแหน่ง 90

37	ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาการบริหารการประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการแต่งตั้ง .	90
38	ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาการบริหารการประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการ เลือกตั้ง	91
39	ผลการเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาการบริหารการประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการ เลือกตั้ง	92
40	ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาการบริหารการประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา	92

บทนำ

การประถมศึกษาของไทยได้วิวัฒนาการมาช้านาน โดยการเริ่มต้นจากการจัดการเรียนการสอนในครอบครัวในวัดและในวัง มาเป็นการศึกษาที่เป็นแบบแผน โดยจัดให้มีโรงเรียนในพระบรมมหาราชวังเป็นครั้งแรกในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้เปิดโรงเรียนเพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในเมืองหลวงและตามหัวเมืองต่าง ๆ ทั้งยังจัดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลหรือจัดการโดยเฉพาะขึ้นโดยลำดับดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป. : 1-2) ในปี พ.ศ. 2430 ได้จัดตั้งกรมศึกษาธิการขึ้นดูแลการจัดการศึกษา ต่อจากนั้นมาอีก 5 ปี ได้ตั้งเป็นกระทรวงธรรมการ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่มีการจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบทางการศึกษาขึ้น และนับจากนั้นเป็นต้นมา ผู้ที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาก็ได้พยายามเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการศึกษาระดับนี้ตลอดมา เป็นต้นว่า ในปี พ.ศ. 2441 ได้แบ่งความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้ 2 กระทรวงคือ กระทรวงธรรมการจัดการศึกษาในเมืองหลวง และกระทรวงมหาดไทยจัดการศึกษาในหัวเมือง ในปี พ.ศ. 2457 กระทรวงธรรมการร่วมมือกับกระทรวงนครบาลจัดการศึกษาในกรุงเทพฯ และมีการขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาออกไปทั่วราชอาณาจักรจนถึงระดับอำพล และในปี พ.ศ. 2464 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาซึ่งบังคับให้เด็กอายุ 7-14 ปี เข้าเรียนในระดับประถมศึกษา

ในปี พ.ศ. 2475 ได้เปลี่ยนแปลงระบบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ได้มีการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เช่น การยุบกระทรวงนครบาล ฯลฯ หน่วยงานจัดการศึกษาจึงเหลือเพียงสองกระทรวงคือกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย โดยกระทรวงมหาดไทยช่วยเหลือในการจัดการศึกษา และในปี พ.ศ. 2478 รัฐบาลได้โอนโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลบางโรงเรียนไปให้เทศบาลจัด

ปี พ.ศ. 2491 ได้มีการโอนการศึกษาประชาบาลจากกระทรวงมหาดไทยมาอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ ในระยะนี้จึงมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ 3 หน่วยงานคือ กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่จัดการศึกษาประชาบาลทั้งหมด ภายใต้ความรับผิดชอบของกรมสามัญศึกษา เทศบาลทำหน้าที่จัดการศึกษาในเขตเทศบาลและครุสภาทำหน้าที่ประสานงานการบริหารบุคคล

ปี พ.ศ. 2509 รัฐได้ออกพระราชบัญญัติโอนโรงเรียนประถมศึกษาบางประเภทไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ารับผิดชอบบริหารงานในท้องถิ่นของตน ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นผลให้โรงเรียนส่วนใหญ่โอนไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ยกเว้นโรงเรียนที่กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ลงวนไว้ เพื่อดำเนินงานทางวิชาการและโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ประเภทต่าง ๆ

ปี พ.ศ. 2523 รัฐได้ออกพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารโรงเรียนประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และโรงเรียนประถมศึกษาของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มูลเหตุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารการประถมศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ปัญหาที่สำคัญคือ (ความเป็นมาของระบบบริหารการประถมศึกษา ปัจจุบัน 2524 : 3)

1. เอกภาพของการจัดการศึกษา การจัดการประถมศึกษาตั้งแต่ พ.ศ. 2509 เป็นต้นมา นั้น กระทรวงมหาดไทยและองค์การบริหารส่วนจังหวัดรับผิดชอบการบริหารทั่วไป การจัดสรรงบประมาณ กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบงานวิชาการ หลักสูตร แบบเรียน การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบดังกล่าวทำให้เกิดความสับสนขาดการประสานงาน เป็นเหตุให้คุณภาพการศึกษาของนักเรียนแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น

2. ขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา การโอนงานบริหารการประถมศึกษามาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นเหตุให้ครูประถมศึกษาเปลี่ยนฐานะจากราชการพลเรือน เป็นข้าราชการส่วนจังหวัด ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีโอกาสน้อยกว่า สิทธิและศักดิ์ศรีต่ำกว่า

ข้าราชการพลเรือน และข้าราชการครูสังกัดอื่น ทำให้ชาควิทยและกำลังใจที่จะอุทิศตนให้แก่การสอนอย่างเต็มที่

3. การบริหารงบประมาณล่าช้าขาดความคล่องตัว และขาดความเสมอภาคในการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลาง เป็นเหตุให้คุณภาพของการศึกษาไม่เสมอภาคตามมาด้วย

4. การนิเทศการศึกษาและการแนะนำทางวิชาการซึ่งศึกษานิเทศก์สังกัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รับผิดชอบ ประสบปัญหาในการดำเนินงาน เพราะการบริหารทั่วไปกับการบริหารด้านวิชาการไม่ประสานสัมพันธ์กันเท่าที่ควร ทำให้คุณภาพด้านการสอนของครู และการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าโรงเรียนสังกัดหน่วยงานอื่น

จากปัญหาในการจัดการประถมศึกษาดังกล่าว รัฐบาลจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาการศึกษาประชาบาลขึ้นใน พ.ศ. 2511 แต่การดำเนินงานของคณะกรรมการนั้นไม่ปรากฏผลคืบหน้าต่อมาใน พ.ศ. 2512 ก็ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาขึ้นอีกเรียกว่า "คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา" คณะกรรมการชุดนี้ได้เสนอแนะให้รวมหน่วยงานทางการศึกษาเข้าอยู่ในความรับผิดชอบกระทรวงเดียวกัน และได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เสนอร่างกฎหมายโอนการศึกษาประชาบาลให้ไปอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ ทว่าร่างกฎหมายนั้นได้ตกไป จนกระทั่ง พ.ศ. 2522 รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปัญหาการศึกษาประชาบาลขึ้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2522 ทำหน้าที่พิจารณาปัญหาการศึกษาประชาบาล เสนอแนะรัฐบาลเพื่อแก้ไขปรับปรุงระบบการศึกษาให้สอดคล้องกันกับระบบการศึกษาของชาติ แต่การพิจารณาของคณะกรรมการยังไม่เสร็จสิ้นก็ได้มีการเปลี่ยนรัฐบาล รัฐบาลสมัยต่อมาก็ได้ดำเนินการสืบต่อมา คณะกรรมการพิจารณาปัญหาการศึกษาประชาบาลได้จัดทำรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเสนอคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีได้ประชุมพิจารณาเห็นชอบตามที่คณะกรรมการเสนอเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2523 และได้นำร่างกฎหมาย 8 ฉบับเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ในวันที่ 18 กันยายน 2523 และวันที่ 26 กันยายน 2523 ตามลำดับ จนกระทั่งได้ประกาศใช้กฎหมาย 8 ฉบับนั้นในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2523 โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2523

ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการศึกษาประชาชาติ คณะกรรมการพิจารณาปัญหาการศึกษาประชาชาติ ได้กำหนดหลักการสำคัญเพื่อแก้ไขปัญหามูลเหตุแห่งปัญหา เพื่อให้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการบริหาร การศึกษาประชาชาติรวม 9 ประการคือ (คณะกรรมการพิจารณาปัญหาการศึกษาประชาชาติ 2522 : 6)

1. เอกภาพในการจัดการศึกษาและความสอดคล้องระหว่างการประถมศึกษากับการมัธยมศึกษา
2. การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่น ควรคำนึงถึงความพร้อมและความสามารถ
3. เสริมสร้างความเสมอภาคด้านผู้เรียน โดยปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนให้ใกล้เคียงกัน
4. ส่งเสริมความเสมอภาคของบุคลากร เพื่อปรับปรุงขวัญ กำลังใจและโอกาสก้าวหน้าของครู
5. การวิจัยค้นคว้าโดยองค์คณะบุคคล และการมีส่วนร่วมของประชาชน
6. การสนองตอบความต้องการของท้องถิ่น
7. ความสอดคล้องกับระบบบริหารการศึกษา และระบบการปกครองประเทศ
8. ประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากร
9. ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

แต่ในการดำเนินงานของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ วันที่ 1 ตุลาคม 2523 เป็นต้นมา ยังไม่สามารถจัดปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้สมบูรณ์แต่อย่างใด ซ้ำยังก่อให้เกิดปัญหาเพิ่มขึ้นอีกหลายประการ จนเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันแพร่หลายในรูปของบทความ ความคิดเห็นทั้งในหนังสือพิมพ์ ตลอดจนวารสารต่าง ๆ อีกทั้งไม่สามารถชักจูงความเข้าใจอันในการจัดการศึกษาประถมศึกษาให้หมดไปได้ นอกจากนั้นยังได้กล่าวอีกว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาใน ระยะเวลา ๗ เดือน มีการตีความตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่กระจ่างชัดเจน จึงไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525 : 86) จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยถึงความคิดเห็นของ

คณะกรรมการการประถมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 7 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการบริหาร การประถมศึกษาต่อไป

ความหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 7
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้งและกรรมการโดยการเลือกตั้ง เกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 7
3. เพื่อจัดอันดับความสำคัญของปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 7 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะหาถึงความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหาร การประถมศึกษา และอันดับความสำคัญของปัญหา เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร การศึกษา ใ้เข้าไปประกอบในการพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข การบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในเขตการศึกษา 7 มี 9 ด้านคือ

1. เอกภาพในการจัดการศึกษา
2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
3. ความเสมอภาคของผู้เรียน
4. ขวัญและกำลังใจของครูประณการศึกษา
5. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา
6. ความสามารถในการบริหารการศึกษาแก่ท้องถิ่น
7. ความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ
8. ประสิทธิภาพในการบริหารงาน
9. ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

ตัวแปรที่ระศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประเภทของคณะกรรมการการประณการศึกษา แยกตามสถานภาพตำแหน่งดังนี้

- 1.1 คณะกรรมการโดยตำแหน่ง มี 2 ระดับคือ
 - 1.1.1 คณะกรรมการประณการศึกษาจังหวัด
 - 1.1.2 คณะกรรมการประณศึกษาอำเภอ
- 1.2 คณะกรรมการโดยการแต่งตั้ง
- 1.3 คณะกรรมการโดยการเลือกทั้งมี 2 ระดับ คือ
 - 1.3.1 คณะกรรมการการประณการศึกษาจังหวัด
 - 1.3.2 คณะกรรมการการประณศึกษาอำเภอ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการบริหารการประณการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประณการศึกษาในเขตการศึกษา 7 ปี 9 กำนคือ

- 2.1 เอกภาพในการจัดการศึกษา
- 2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
- 2.3 ความเสมอภาคของผู้เรียน
- 2.4 ขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา
- 2.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวิจัยปัญหา
- 2.6 ความสามารถในการบริหารการศึกษาแก่ท้องถิ่น
- 2.7 ความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ
- 2.8 ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร
- 2.9 ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

กำาัยามที่พิเศษๆ

เขตการศึกษา 7 หมายถึง เขตการศึกษาที่ประกอบด้วยจังหวัดพิษณุโลก นครสวรรค์
พิจิตร กำาแพงเพชร เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ และตาก รวม 8 จังหวัด

กรรมการโดยตำแหน่ง หมายถึง ผู้ว่าราชการจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด นายแพทย์
สาธารณสุขจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้า
ประจำกิ่งอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอหรือศึกษาธิการประจำกิ่งอำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอหรือกิ่งอำเภอ

กรรมการโดยการแต่งตั้ง หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ
แต่งตั้ง

กรรมการโดยการเลือกตั้ง หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกตั้งจากประชาชนในจังหวัดและ
ผู้แทนข้าราชการครู

เอกภาพในการจัดการศึกษา หมายถึง ส่วนงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ
มีอำนาจในการกำหนดนโยบายบริหารการประถมศึกษา อำนาจในการควบคุมบังคับบัญชา ข้าราชการ
ครูประถมศึกษาให้เป็นแนวเดียวกันทั่วทั้งประเทศ เวียงหนองงานเดี่ยว

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น หมายถึง ชุมชน องค์การบริหารส่วนจังหวัด และสภาตำบล ได้มีบทบาทสนับสนุนช่วยพัฒนาโรงเรียน ได้ร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน จัดสรรงบประมาณหรือหาเงินช่วยเหลือโรงเรียน

ความเสมอภาคของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนได้รับโอกาสที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน โดยมีได้กำนังถึงภูมิสำเนาหรือสภาพแวดล้อมทางบ้าน

ขวัญและกำลังใจของครูประณตึกษา หมายถึง ความพึงพอใจในความก้าวหน้าในอาชีพ การพิจารณาความดีความชอบ และความภูมิใจในตำแหน่งของครูประณตึกษา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา หมายถึง การที่ประชาชนมีโอกาสร่วมในการตัดสินใจ เสนอแนะ เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการดำเนินงานการประณตึกษาในระดับจังหวัดและอำเภอ

ความสามารถในกำนบริการการศึกษาแก่ท้องถิ่น หมายถึง ความสามารถของโรงเรียนที่จะช่วยเหลือให้ประโยชน์แก่ชุมชนในท้องถิ่น เช่น ช่วยเหลือในการฝึกอบรม บริการข่าวสารความรู้

ความสอดคล้องกับระบบการปกครอง หมายถึง ความสอดคล้องระหว่างระบบบริหาร การประณตึกษาในรูปคณะกรรมการกับการปกครองแบบประชาธิปไตย และระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร หมายถึง การใช้งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และข้าราชการครูให้เกิดประโยชน์ไ้มากที่สุด คุ่มก่าที่สุด

ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา หมายถึง ความสามารถที่จัดการศึกษาภาคบังคับได้ทั่วถึง มีครู วัสดุอุปกรณ์ และห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1. หลักการในการปรับปรุงระบบบริหารการศึกษาประชาบาล

ในการพิจารณาปัญหาและมูลเหตุของปัญหาการศึกษาประชาบาล คณะกรรมการพิจารณาปัญหาการศึกษาประชาบาล ได้กำหนดหลักการสำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการบริหารการศึกษาประชาบาล 9 ประการคือ (คณะกรรมการพิจารณาปัญหาการศึกษาประชาบาล 2522 : 44-47)

1.1 เอกภาพในการจัดการศึกษา

1.1.1 การบริหารการศึกษาประชาบาล ควรจะมีเอกภาพในการบริหาร กล่าวคือ การบริหารนโยบาย งบประมาณ บุคลากรและวิชาการ ควรจะดำเนินการโดยองค์กรเดียวกันในแต่ละระดับ

1.1.2 การกำหนดนโยบายมาตรฐาน การจัดสรรงบประมาณของโรงเรียน ประถมศึกษาของรัฐทุกประเภท ควรดำเนินการโดยองค์กรเดียวกัน

1.1.3 การประถมศึกษาและการมัธยมศึกษา ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน สามารถแยกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างระดับได้และจำเป็นจะต้องจัดให้มีการสอดคล้องกันนั้น ควรจะบริหารโดยองค์กรเดียวกัน และสัมพันธ์กับการศึกษาระดับและประเภทอื่น

1.2 การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่น

การจะมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นต้องคำนึงถึงความพร้อมและความสามารถทั้งในด้านการเงินและบุคลากร ในกรณีที่ท้องถิ่นยังไม่พร้อมที่จะจัดการศึกษา ควรได้ผู้แทนเข้าร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานและเสนอแนะความต้องการไปก่อน

1.3 ความเสมอภาคด้านผู้เรียน

รัฐจะต้องกระจายสถานศึกษาให้ทั่วถึง กำหนดเป้าหมายอย่างแน่ชัด เพื่อยกระดับคุณภาพของการศึกษาของท้องถิ่นให้ทัดเทียมกับท้องถิ่นอื่น ๆ โดยเร็วที่สุด การจัดสรรทรัพยากรจะต้องให้ความสำคัญแก่ท้องถิ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำเป็นอันดับแรก

1.4 ความเสมอภาคด้านบุคลากร

ควรปรับปรุงให้ครูมีฐานะ ศักดิ์ศรี สวัสดิการและโอกาสก้าวหน้าทัดเทียมกับข้าราชการพลเรือนประเภทอื่น ๆ เพื่อให้ครูมีขวัญและกำลังใจ สามารถพัฒนาตนเองได้กับการสอนนักเรียนได้อย่างเต็มที่

1.5 การวิจัยทัศนคติปัญหาโดยองค์คณะบุคคลและเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1.5.1 การเปิดโอกาสให้ประชาชน บุคลากรทางการศึกษา และผู้รับบริการการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง เสนอแนะความต้องการและควบคุมการจัดการศึกษาในระดับชาติ ระดับจังหวัด อำเภอและกลุ่มโรงเรียน โดยจะเน้นการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการการศึกษาเป็นสำคัญ

1.5.2 ให้มีองค์คณะบุคคลที่มีประสบการณ์และความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเข้ามาช่วยในการวิจัย ทัศนคติปัญหาในการจัดการศึกษา

1.6 การสนองตอบความต้องการของท้องถิ่น

หน่วยงานกลางในระดับประเทศควรมีหน้าที่เฉพาะ การกำหนดนโยบาย จัดสรร งบประมาณ กำหนดมาตรฐาน ศึกษามาตรและประเมินผลเท่านั้น ส่วนการปฏิบัติงานทั้งหมดควรจะทำเป็นกรในในระดับจังหวัด อำเภอ และกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้สามารถจัดแผนการ เรียนการสอนตามความต้องการของท้องถิ่นได้มากยิ่งขึ้น

1.7 ความสอดคล้องของระบบบริหารการประถมศึกษา กับระบบบริหาร การศึกษาและระบบการปกครองประเทศ

โครงสร้างระบบบริหาร การศึกษาประชาคมจะต้องสอดคล้องกับระบบบริหาร การศึกษา และในขณะเดียวกันจะต้องสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ

1.8 ประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากร

การจัดการศึกษาต้องจัดให้สามารถ ใช้ทรัพยากรโดยประหยัดที่สุด เป็นรูปแบบ ที่มีความคล่องตัว สามารถดำเนินการได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ และเปิดโอกาสให้ผู้มีความรู้และ ประสบการณ์ด้านการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อให้การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.9 ประสิทธิผลของการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาประชาคม จะต้องดำเนินการไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ การศึกษา คือ สมรรถนะผลทางการเรียนของนักเรียน โดยจะต้องลดความสูญเปล่าในด้านต่าง ๆ ให้ เหลือน้อยที่สุด และมีองค์กรรับผิดชอบที่แน่ชัด เพื่อให้สามารถตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและเป้าหมายที่วางไว้ได้

2. โครงสร้างระบบบริหาร การประถมศึกษา

โครงสร้างระบบบริหาร การประถมศึกษาแบ่งเป็น 5 ระดับคือ (ความเป็นมาของ ระบบบริหาร การประถมศึกษาปัจจุบัน 2524 : 4)

2.1 ระดับชาติ

การบริหาร การประถมศึกษาในระดับชาติ มีสำนักงานคณะกรรมการการประ- ศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีฐานะเป็นกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบโดยมีเลขา- ธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชา ความถูกต้องโดยทั่วไป ภายใต้การ ความคุมของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นกรรมการนโยบาย

2.2 ระดับจังหวัด มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วนคือ

2.2.1 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด มีจำนวนทั้งสิ้น 15 คน

ประกอบด้วย

- 1) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 4 คน ได้แก่
 ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่ง
 ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
 ศึกษาธิการจังหวัด เป็นกรรมการ
 นายกเหล่ากาชาดจังหวัด เป็นกรรมการ
 ผู้อำนวยการการประถมศึกษา
 จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ
- 2) ผู้แทนข้าราชการครู จำนวน 6 คน เป็นกรรมการ
- 3) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน แบ่งเป็น 2 ประเภท
 ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแต่งตั้ง
 จำนวน 3 คน เป็นกรรมการ
 ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกตั้งจากประชาชนในจังหวัด จำนวน 2 คน
 เป็นกรรมการ

2.2.2 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการ
 จัดการประถมศึกษาในเขตจังหวัด ภาระนโยบาย แผนและมาตรฐานการมีคณะกรรมการการประ-
 ถมศึกษาแห่งชาติกำหนด มีคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นกรรมการบริหาร มีผู้อำนวยการ
 การประถมศึกษาจังหวัดเป็นผู้นำกับบริหาร ควบคุมดูแลโดยทั่วไปทั้งราชการของสำนักงานการประ-
 ถมศึกษาจังหวัด

2.3 ระคมำเภอหรือกิ่งอำเภอ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน คือ

2.3.1 คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอประกอบด้วย

1) กรรมการโดยตำแหน่งจำนวน 3 คนได้แก่

นายอำเภอหรือปลัดอำเภอเป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ เป็นประธานกรรมการ

ศึกษาธิการอำเภอหรือศึกษาธิการประจำกิ่งอำเภอ เป็นกรรมการ

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ เป็นกรรมการและ

เลขานุการ

2) ผู้แทนข้าราชการครูของกลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอ กลุ่มโรงเรียนละ 1 คน

2.3.2 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ เป็นหน่วยงานบริหารมีคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอเป็นผู้ช่วยเหลือและประสานงาน มีหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชา ควบคุมและดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

2.4 ระคมกลุ่มโรงเรียน

มีคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนเป็นกรรมการวางแผนปรับปรุงโรงเรียน และพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน มีผู้บริหารโรงเรียนกับข้าราชการครูซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากครูในกลุ่มเป็นกรรมการ และมีผู้บริหารโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนคนหนึ่งเป็นประธานกลุ่มโรงเรียน

2.5 ระคมโรงเรียน

มีผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นผู้บังคับบัญชา ควบคุมดูแลการบริหารงานของครูภายในโรงเรียน

3. ปัญหาการบริหารการศึกษา

ฉัตรชัย อรรถนันท์ (ฉัตรชัย อรรถนันท์ 2524 : 26-28) ได้ให้ความเห็นว่า ปัญหาการบริหารการศึกษาโดยทั่ว ๆ ไปอาจจะกล่าวเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

- 1) ผู้บริหารการศึกษาไม่เป็นนักบริหารที่แท้จริง กล่าวคือ ตัวผู้บริหารการศึกษาของไทยมักจะเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติเป็นผู้อาวุโส หรือพรรคพวกกันเสียมากกว่าที่จะได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถจริง ๆ
- 2) ผู้บริหารขาดคุณภาพในการบริหาร ทำให้ผลงานขาดประสิทธิภาพ
- 3) ผู้บริหารมีกวาทกิจและต่อต้านสิ่งใหม่ ๆ มองเห็นแต่งานของตนเอง เห็นแต่ประโยชน์ส่วนตัวและของพวกตนมากกว่าของผู้อื่น
- 4) ผู้บริหารขาดความซื่อสัตย์
- 5) ผู้บริหารยึดมั่นในระบบราชการที่เรื้อรังนานาน เช่น ถือว่าการเป็นผู้บริหารถือว่าเป็นเจ้าขุนมูลนาย ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่ไม่ใช่เจ้านาย การทำงานมักจะขาดแรงจูงใจ ยึดถือตัวบุคคลมากกว่าหลักการ เป็นระบบงานจากส่วนกลางและส่งเสริมความหรูหรา มีพิธีรีตอง
- 6) ประชาชนมีส่วนร่วมในบทบาทการบริหารงานน้อยมาก
- 7) ขาดเอกภาพในการบริหารงาน แยกกันทำแห่งละส่วนแห่งละคน ต่างแข่งขันกันมากกว่าที่จะร่วมมือกัน
- 8) ปรากฏการศึกษาและงบประมาณการศึกษาไม่สมดุลกันคือ กิจจะสร้างโน้มน้าวให้แต่ใบมีเงินงบประมาณให้ เป็นเรื่องเหนือชั้นมากกว่า

4. ปัญหาการบริหารการประถมศึกษา

การบริหารการประถมศึกษาปัญหาดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524 : 85-87)

1) เอกภาพของการจัดการประถมศึกษา หน่วยราชการที่จัดการประถมศึกษา มีทั้ง กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบ กระทรวงศึกษาธิการก็มีกรมต่าง ๆ ที่รับผิดชอบการประถมศึกษาอยู่หลายกรม ได้แก่ กรมการฝึกหัดครู มีโรงเรียนสาธิตของวิทยาลัยครู กรมสามัญศึกษา มีโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีโรงเรียนของเอกชนและสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติก็มีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด

2) ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารการประถมศึกษา การเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ ทำให้ผู้บริหารการศึกษาบางส่วนไม่อาจรับบทบาทของตนให้สอดคล้องกับระบบบริหารใหม่ได้ และการตีความหมายตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ไม่กระจ่างชัดเจน ไม่สามารถถือปฏิบัติให้บังเกิดประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายได้

3) ปัญหาทางด้านการกระจายบุคลากรและงบประมาณของการศึกษาไม่เท่าเทียมกัน ในระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาต่างสังกัดกัน ทำให้มาตรฐานทางการศึกษาแตกต่างกันไปด้วย

จากผลการพัฒนาการศึกษาระดับประถมศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ยังมีปัญหาการศึกษาระดับประถมศึกษาที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2525 : 48-49)

- 1) อัตราการเข้าชั้นของนักเรียนยังสูงอยู่ ซึ่งทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษา
- 2) มีความแตกต่างในด้านคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนที่อยู่ในเมืองกับในชนบท โรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก และโรงเรียนที่อยู่ต่างสังกัดกัน
- 3) เด็กยากจนในชนบทขาดแคลนแบบเรียน อุปกรณ์การเรียน และเครื่องแบบนักเรียน
- 4) ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและภาวะโภชนาการของเด็ก ซึ่งทำให้เด็กไม่มีสมาธิในการเรียน ส่งผลถึงผลทางการเรียนจึงต่ำ

5) การจัดการศึกษาภาคบังคับยังไม่ทั่วถึง เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในชนบท และเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ปริมาณนักเรียนบางโรงเรียนมีไม่เพียงพอที่จะเปิดชั้นเรียนถึง ป.6 ใกล้เคียงทุกโรงเรียนที่จำเป็นในท้องถิ่น

6) ระบบบริหารงานบุคคล ปัจจุบันไม่เชื่ออำนาจให้ครูในเขตพื้นที่หรือท้องถิ่นกันดารได้รับความก้าวหน้า และการบริการในด้านสวัสดิการและสวัสดิภาพยังไม่ดีเท่าที่ควร

7) การกระจายครูและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนยังไม่เหมาะสม และยังไม่เสมอภาคกันทุกท้องถิ่น

บันทึก พท.พะวัน (บันทึก พท.พะวัน 2525 : 224-225) ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับระบบการบริหารการประถมศึกษาว่า

1) ระบบการบริหารการประถมศึกษา เฉพาะในระดับจังหวัดและอำเภอเป็นไปในรูปของคณะกรรมการ แม้จะกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอดำรงตำแหน่งประธานกรรมการก็ตาม ย่อมไม่สอดคล้องกับระบบการบริหารราชการในส่วนภูมิภาค เท่าที่สังเกตพบว่าผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอลดความเอาใจใส่และให้การสนับสนุนงานการประถมศึกษาของข้าราชการครูซึ่งอยู่ในท้องถิ่นห่างไกลและกระจายอยู่ทั่วไป อาจไม่ได้รับความเอาใจใส่ในด้านสวัสดิการและความร่วมมือจากประชาชนมากนัก ทั้งนี้เพราะสายงานการบังคับบัญชาที่เกี่ยวขาดจากกัน งานการศึกษาควรจะเป็นงานในหน้าที่ของครูฝ่ายเดียว

2) งบประมาณซึ่งเคยได้รับอุดหนุนจากจังหวัด ต้องถูกตัดไปทำให้งบประมาณและทรัพยากรที่จะช่วยเหลือเชื่ออำนาจในการดำเนินการน้อยลง

3) การจัดระบบการบริหารการประถมศึกษาใหม่ ไม่เป็นการกระจายอำนาจให้ถึงประชาชน แต่เป็นไปในลักษณะรวมอำนาจไว้ที่กระทรวงศึกษาธิการ จะแตกต่างกันก็เพียงวิธีการและการเข้าหาและถอยถ่วงเท่านั้น

4) ลักษณะการบริหารงานในรูปคณะกรรมการในเมืองเรา ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารเช่น ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดหรือหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเป็นข้าราชการประจำ ยังเป็นที่เกรงอกเกรงใจของครูที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นกรรมการ อาจทำให้เห็นได้ว่าเป็นอำนาจเผด็จการที่แฝงอยู่ในรูปคณะกรรมการอยู่กลาย ๆ แม้คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดจะประกอบด้วยข้าราชการประจำโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิก็ตาม แต่การออกเสียงก่อนร่างนโยบายในการศึกษาจึงทำให้การพิจารณาและตัดสินใจอาจไม่คล้อยตามเท่าที่ควร

5) การดำเนินนโยบายการบริหารในรูปคณะกรรมการ มักจะเป็นสิ่งลวงตา ทำให้เห็นความหวังในวิธีการประชาธิปไตย แต่เนื้อแท้ในการบริหารนั้น คณะกรรมการมีบทบาทน้อยกว่าเลขาธิการหรือเลขานุการ ซึ่งยังทรงอำนาจหน้าที่เพียงอธิบดีหรือผู้อำนวยการในหน่วยงานนั้น ๆ

5. ปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในเขตการศึกษา 7

การศึกษาระดับประถมศึกษาในเขตการศึกษา 7 มีปัญหาที่สำคัญสรุปได้ดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พินิจโลก บัณฑิตวิทยาลัย 2525 : 26-46)

1) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของแแต่ละระดับยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร อีกทั้งยังมีความแตกต่างกันในด้านคุณภาพของสถานศึกษา โดยเฉพาะระหว่างสถานศึกษาในเมืองและชนบท อันมีสาเหตุมาจาก

1.1 การให้ความสำคัญในการจัดสรรและใช้จ่ายงบประมาณในการก่อสร้างสูง จึงทำให้เหลืองบประมาณที่จะนำไปพัฒนาทางด้านคุณภาพในสัดส่วนที่จำกัด

1.2 การพัฒนาครู อาจารย์ ยังทำไม่เต็มที่

1.3 อุปกรณ์การเรียนการสอนมีไม่พอ

1.4 การตรวจและนิเทศโรงเรียนยังทำได้ไม่ทั่วถึง และไม่สม่ำเสมอ

2) อัตราการซ้ำชั้นของนักเรียนยังสูงอยู่ ทำให้เกิดสูญเสียโอกาสทางการศึกษา

3) เด็กยากจนในชนบทขาดแคลนแบบเรียน อุปกรณ์การเรียนและเครื่องแบบนักเรียน

4) เด็กนักเรียนจำนวนไม่น้อยที่มาโรงเรียนโดยไม่ได้รับประทานอาหารเช้า หรืออาหารกลางวัน ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและภาวะโภชนาการ

5) งบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนยังไม่พอเพียง

6) ขาดความเสมอภาคในการจัดสรรงบประมาณ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ระบบการบริหาร การศึกษาและการปกครอง

จากการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เรื่องการความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 54-162) พบว่า

- 1) ปัญหาการบริหารการศึกษาที่เป็นปัญหามากได้แก่ การมีหลายหน่วยงานร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา การมีหน่วยงานบริหารบุคคลของข้าราชการที่ทำหน้าที่การศึกษาหลายหน่วยงาน การที่กระทรวงศึกษาธิการ เปิดโอกาสให้ข้าราชการส่วนภูมิภาคตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ไม่มากนัก กรมกองต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ มีการประสานงานกันน้อย และขาดการสนับสนุนและร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- 2) ระบบการศึกษาของไทยควรให้ท้องถิ่นมีอำนาจบริหารการศึกษาให้มากที่สุด โดยให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่บริหารการศึกษาในจังหวัดของตนเอง ควรให้แต่ละจังหวัดมีคณะกรรมการการศึกษาของจังหวัดทำหน้าที่บริหารการศึกษา และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาร่วมรับผิดชอบ และควบคุมดูแลการศึกษาในจังหวัดของตน โดยมีตัวแทนอยู่ในคณะกรรมการดังกล่าว
- 3) การกำหนดนโยบายการวางแผน การควบคุมการเงินเพื่อการบริหารการศึกษา ทั้งส่วนกลางและท้องถิ่นควรอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานเดียวกัน
- 4) หน่วยงานกลางหรือกระทรวงที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาของชาติไม่ควรจัดการศึกษาในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาเองโดยตรง ควรทำหน้าที่กำหนดนโยบายและวางแผนระดับชาติ จัดสรรงบประมาณ ทำงานวิชาการในระดับชาติ จัดการศึกษาบางประเภทที่จำเป็น และประสานงานโดยในการบริหารใช้การบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการ
- 5) การบริหารการศึกษาในระดับท้องถิ่นควรมอบหมายให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีความรู้ความสามารถโดยตรงทางด้านการศึกษาเป็นผู้บริหารการศึกษาในรูปของคณะกรรมการโดยมีอิสระในการกำหนดนโยบายและบริหารงานการศึกษา

คณะกรรมการดำเนินการเรื่องโครงสร้างของระบบการศึกษา และระบบบริหาร การศึกษา (คณะกรรมการดำเนินการเรื่องโครงสร้างของระบบการศึกษาและระบบบริหาร การศึกษา 2519 : 2/1-27) ได้สำรวจความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัดที่เฝ้าต่อระบบการศึกษา และระบบบริหาร การศึกษา เมื่

1) ระบบบริหาร การศึกษา

1.1 ครูใหญ่ส่วนมากเห็นว่า การบริหารการศึกษาทุกระดับมีการมีกระหวง เกี่ยวข้องกัน คำนึงงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้นำนโยบายและแผนวาระกับ ชาติ

1.2 ครูใหญ่ส่วนมากเห็นว่าวิธีที่ดีที่สุดในการบริหารการศึกษา คือบริหารผ่าน องค์การบริหารการศึกษาแบบสภาจังหวัด ประธานสภาการศึกษาจังหวัดการ เป็นผู้แทนที่ได้รับการ เลือกตั้งมาจากประชาชน สภาการศึกษาจังหวัดการ เป็นผู้วางแผนและนโยบายจัดทำงบประมาณ กำหนดเงินเดือนและกำหนดครู

1.3 ครูใหญ่ส่วนมากเห็นว่าโรงเรียนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาลงมา และบุคลากร ทางการศึกษาทั้งหลายควร สังกัดสภาการศึกษาจังหวัด

1.4 ครูใหญ่ส่วนมากเห็นว่า ควรมีการ เก็บภาษีทั้งของใหม่และของเดิม และ ภาษีสินค้าเพื่อเพิ่มมากขึ้น เพื่อจัดการศึกษาในจังหวัด

2) ปัญหาในการบริหารการศึกษา ครูใหญ่มากคนแสดงความคิดเห็นว่าในปัญหาการ บริหารการศึกษาในปัจจุบันขึ้นอยู่กับบุคคลที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษา เช่น ผู้บริหารขาดความยุติธรรม ในการบริหารงาน ผู้บริหารนำเรื่องส่วนตัวไปปนกับอำนาจหน้าที่ของตน และผู้บริหารขาด ความรู้และประสบการณ์ทางการศึกษา นอกจากปัญหามาจากตัวผู้บริหารแล้ว ยังมีปัญหาอื่น ๆ อีก เช่น ผู้บริหารการศึกษาแต่ละฝ่ายขาดการประสานงานกัน ผู้บริหารขาดความรู้ความสามารถในการบริหาร งานและอำนาจตัดสินใจทางการบริหารอยู่ที่ผู้บริหารชั้นสูง ทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการบริหาร

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวิจัยปัญหา

ประเสริฐ ขาวงษ์ (ประเสริฐ ขาวงษ์ 2524 : 72) ได้ศึกษาถึงปัญหาในการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีปัญหามากในเรื่องสภาพแวดล้อมไม่สนับสนุนกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียน ชุมชนเข้าใจว่างานพัฒนาโรงเรียนเป็นหน้าที่ของครูโดยเฉพาะ ขาดแกนแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น ปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ เรื่องชุมชนไม่เห็นคุณค่าของการศึกษาเท่าที่ควร ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจการของโรงเรียนเท่าที่ควร

3. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 : 4) ได้ศึกษาถึงความเสมอภาคของโอกาสในการเข้าเรียน และโอกาสในการพัฒนาความสามารถทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาในส่วนภูมิภาค พบว่า

1) ไม่มีความเสมอภาคในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น และการเรียนต่อชั้นประถมศึกษาตอนปลายในภูมิภาคและจังหวัดต่าง ๆ

1.1 จังหวัดส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และบางจังหวัดในภาคเหนือ มีอัตราการเข้าเรียนและอัตราการเรียนต่อต่ำกว่าจังหวัดในภูมิภาคอื่น ๆ

1.2 ความแตกต่างของอัตราการเข้าเรียน และอัตราการเรียนต่อในภูมิภาคและจังหวัดต่าง ๆ มีมากขึ้นทุกปี

1.3 จังหวัดที่ยากจน ตลอดจนจังหวัดที่มีอัตราการเข้าเรียนและอัตราการเรียนต่อต่ำ ได้รับเงินจกสรรสำหรับสร้างและพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาน้อยกว่าจังหวัดที่ร่ำรวย และจังหวัดที่มีอัตราการเข้าเรียนและอัตราการเรียนต่อสูง

2) ไม่มีความเสมอภาคในการจัดบริการทางการศึกษา สำหรับนักเรียนในแต่ละภูมิภาคและโรงเรียนประเภทต่าง ๆ

๖) ไม่มีความเสมอภาคในการพัฒนาความรู้และความสามารถทางการเรียนของนักเรียนในภูมิภาคและโรงเรียนประเภทต่าง ๆ

4. ขวัญและกำลังใจ

นิยม ศรีวิเศษ (นิยม ศรีวิเศษ 2521 : 47) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการส่วนจังหวัด ตำแหน่งครู เขตการศึกษา 9 พบว่าข้าราชการส่วนจังหวัด ตำแหน่งครู เขตการศึกษา 9 มีความรู้สึกพึงพอใจในปัจจุบัน ความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับสูง และมีความพึงพอใจในปัจจุบัน ความสำเร็จในการทำงาน การยอมรับนับถือ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน ลักษณะของงาน การปกครองบังคับบัญชา สภาพแวดล้อมในการทำงาน และเงินเดือนอยู่ในระดับปานกลาง .

อารี สวรรค์วานิช (อารี สวรรค์วานิช 2522 : 121) ได้ศึกษาขวัญของครูประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัยพบว่า ครูประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัยมีความพึงพอใจปัจจุบันในเรื่องความเชื่อมั่นและนับถือในตัวผู้บริหารอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ปัจจัยในเรื่องการยอมรับของเพื่อนร่วมงาน และความรู้สึกประสบความสำเร็จ ความสัมพันธ์อันดีในหน่วยงาน การร่วมกำหนดนโยบายความพึงพอใจที่อยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ ปัจจัยในเรื่องความพึงพอใจของรายได้ และสภาพงานที่น่าพึงพอใจ

ประเสริฐ ขาวงษ์ (ประเสริฐ ขาวงษ์ 2524 : 72) ได้ศึกษาถึงปัญหาในการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดพบว่าครูใหญ่มีปัญหามากที่สุดในการบริหารงานบุคคล คือครูไม่มีสิทธิ์เบิกค่าเช่าบ้าน มีปัญหาในเรื่องสวัสดิการที่จัดให้ครูมีไม่เพียงพอ ครูมีรายได้น้อย เบิกค่าเบี้ยเลี้ยงหาหนะไม่ได้ ไม่ได้รับความเป็นธรรมและเท่าเทียมกับข้าราชการอื่น ปัญหาเกี่ยวกับความดีความชอบประจำปีของครู และมีปัญหাপานกลางในเรื่องผู้บังคับบัญชาไม่คอยสนับสนุนครูให้มีความรู้ความสามารถ ครูขาดคุณสมบัติในการทำงาน มีความผิดเพี้ยนผิดและศักดิ์ศรีต่ำกว่าข้าราชการอื่น

5. ความสามารถในด้านบริการ การศึกษาแก่ท้องถิ่น

จากการวิจัยของพนงศักดิ์ กุ่มไชนะ (พนงศักดิ์ กุ่มไชนะ 2519 : 65) พบว่า

1) โรงเรียนชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้บริการด้านความรู้แก่ประชาชนและปรับปรุงชุมชน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

2) โรงเรียนชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะดำเนินงานเน้นหนักไปในการปรับปรุงเกี่ยวกับบริเวณโรงเรียน อาคารสถานที่ของโรงเรียนมากกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนกิจกรรมที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุดได้แก่ การปรับปรุงห้องสมุดให้บริการด้านหนังสืออ่านแก่ประชาชน การปรับปรุงโรงฝึกงานของโรงเรียนจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับบริการแก่ประชาชน การสอนวิชาชีพที่จำเป็นให้แก่ประชาชน การร่วมมือกับเกษตรกรอำเภอให้ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรแก่ประชาชน การอบรมความรู้ในเรื่องการบ้านการเรือนแก่สตรี การจัดอบรมผู้นำท้องถิ่นโรงเรียน

6. ประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 : 46-66) ได้ทำการสำรวจสภาพการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า ในภาคเหนือมีพื้นที่ห้องเรียนต่อนักเรียนเฉลี่ยมากที่สุดประมาณ 2.03 ตารางเมตร รองลงมาคือโรงเรียนในภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และโรงเรียนในภาคใต้มีพื้นที่ต่อนักเรียนเฉลี่ยประมาณ 1.99, 1.58 และ 1.44 ตารางเมตรตามลำดับ และโรงเรียนในภาคใต้มีอัตราการใช้พื้นที่ห้องมากที่สุด รองลงมาคือโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคเหนือตามลำดับ และโรงเรียนในภาคใต้มีการใช้เงินซ่อมแซมบำรุงรักษามากที่สุดประมาณปีละ 5,428.97 บาท ส่วนภาคกลางใช้เงินน้อยที่สุด ปีละ 2,038 บาท โรงเรียนประจวบส่วนมากขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน มีโรงเรียนส่วนน้อยเท่านั้นที่เปิดใช้เป็นสถานศึกษาผู้ใหญ่ และศูนย์ฝึกอาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 : 11-14) ได้ศึกษาการกระจายทรัพยากรทางการศึกษา และดัชนีนำทางการศึกษา

ในจังหวัดกำแพงเพชรพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดกำแพงเพชรมีอาคารเรียนอยู่ในสภาพที่ ต้องแก้ไขปรับปรุงมีจำนวนน้อย อุปกรณ์การสอนและเครื่องมืออ่านวัสดุความสะดวกต่าง ๆ ส่วนมากยังขาดแคลน หากแต่คนในชุมชน โรงเรียนมีเชตบริการที่จะช่วยการศึกษาจากบังคับกับได้ครอบงำในเกือบทุกหมู่บ้าน แต่ไม่ได้ครอบงำในหมู่บ้านที่ ประชากรอีกส่วนหนึ่งซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวไทยภูเขาเขาจะไม่มีโอกาสได้เรียนเลย เนื่องจากการคมนาคม และสภาพภูมิประเทศไม่เอื้ออำนวยในการให้บริการการศึกษา โรงเรียนมีเชตบริการซ้ำซ้อนกัน เกิดความแตกต่างทั้งทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 : 11-14) ได้ศึกษาการกระจายทรัพยากรทางการศึกษา และชี้แนะทางการศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชรว่า จังหวัดกำแพงเพชรสภาพอาคารเรียนอยู่ในสภาพค่อนข้างดี อุปกรณ์การเรียนการสอนขาดแคลน ทรัพยากรมีเพียงพอ เชตบริการจะครอบคลุมพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ นอกจากหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในท้องที่ทุรกันดารและพบเขาสูงกระจุกกระจายเป็นหย่อม ๆ และหมู่บ้านที่อยู่ในเขาแทรกซึมของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 : 11-14) ได้ศึกษาการกระจายทรัพยากรทางการศึกษา และชี้แนะทางการศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า อาคารที่มีสภาพดีไม่คงแก้ไขปรับปรุงร้อยละ 50.48 นอกจากนั้นอยู่ในสภาพต้องปรับปรุง อุปกรณ์การเรียนการสอนขาดแคลน ทรัพยากรมีเพียงพอ ขอบเขตบริเวณบริการของโรงเรียนครอบงำเกือบทุกหมู่บ้าน ยกเว้นหย่อมบ้านที่มีภูมิประเทศเป็นที่สูง ประชากรอยู่อย่างเบาบาง หรืออยู่ในท้องที่มีผู้ก่อการร้ายแทรกซึม ซึ่งมีรวมทั้งสิ้น 20 หย่อมบ้าน

สมมติฐานการวิจัย

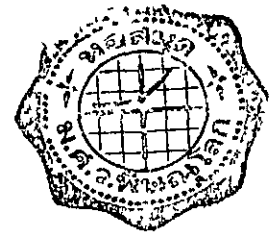
1. คณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และคณะกรรมการโดยการเลือกตั้ง มีความบกพร่องเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านแตกต่างกัน

2. คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในแต่ละด้านแตกต่างกัน

3. คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในแต่ละด้านแตกต่างกัน

72141

25 ต.ค. 2526

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรประกอบด้วยคณะกรรมการการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 7 จำนวน 3
กลุ่ม คือ

1. คณะกรรมการโดยตำแหน่งมี 2 ระดับคือ

1.1 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายแพทย์
สาธารณสุขจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด และผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด รวม 32 คน

1.2 คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ได้แก่ นายอำเภอหรือปลัดอำเภอ ผู้
เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หรือศึกษาธิการกิ่งอำเภอ และหัวหน้าการประม
ศศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอรวม 207 คน

2. คณะกรรมการโดยการแต่งตั้งจำนวน 16 คน

3. คณะกรรมการโดยการเลือกตั้ง มี 2 ระดับคือ

3.1 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกจากประชาชน
ในจังหวัด จำนวน 24 คน และผู้แทนข้าราชการครูระดับจังหวัด 48 คน รวม 72 คน

3.2 คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ได้แก่ ผู้แทนข้าราชการครูระดับอำเภอ
จำนวน 450 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีต่าง ๆ กันดังนี้

1. ผู้ว่าราชการจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการ-

การประถมศึกษาจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแต่งตั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกตั้งจากประชาชนในจังหวัด และผู้แทนข้าราชการครูระดับจังหวัด ศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2. นายอำเภอหรือปลัดอำเภอเป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอหรือศึกษาธิการประจำกิ่งอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอและผู้แทนข้าราชการครูระดับอำเภอ ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก

รายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแยกเป็นจังหวัด/อำเภอ และสถานภาพ

จังหวัด/อำเภอ	สถานภาพของคณะกรรมการการประถมศึกษา														
	โดยตำแหน่ง								โดยการ แต่งตั้ง	โดยการเลือกตั้ง					
	จังหวัด					อำเภอ				จังหวัด		อำเภอ			
	ผู้ว่าราชการ จังหวัด	นายแพทย์	ศส.จ.	ผอ. ประถม	รวม	นายอำเภอ	ศส.อ.	หน.ปอ.		รวม	ผู้ทรง คุณวุฒิ	รวม	ผู้แทนครู	ผู้ทรง คุณวุฒิ	รวม
จังหวัดพิษณุโลก	1	1	1	1	4					2	2	6	3	9	
อำเภอเมือง						1	1	1	3						3
อำเภอวังทอง								1	1						2
อำเภอรักโบบัส						1		1	2						1
อำเภอพรหมพิราม							1		1						1
อำเภอบางระกำ						1	1	1	3						2

ตาราง 1 (ต่อ)

จังหวัด/อำเภอ	สถานการณ์ของคณะกรรมการการประถมศึกษา													
	โดยตำแหน่ง								โดยการแต่งตั้ง		โดยการเลือกตั้ง			
	จังหวัด					อำเภอ			แต่งตั้ง	รวม	จังหวัด		อำเภอ	
	ผู้ว่าราชการ นายแพทย์	ศส.จ.	ผอ. ประถม	รวม	นายอำเภอ	ศส.อ.	ผอ. ปอ.	รวม			ผู้แทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ	รวม	ผู้แทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ	รวม
อำเภอบางกระทุ่ม						1		1						1
อำเภอนครไทย							1	1						2
อำเภอชาติตระการ					1	1		2						1
กิ่งอำเภอเนินมะปราง						1	1	2						1
รวม	1	1	1	4	4	6	6	16	2	2	6	3	9	14
จังหวัดตาก	1	1	1	4					2	2	6	3	9	
อำเภอเมือง					1	1		2						3
อำเภอแม่สอด						1	1	2						
อำเภอแม่ระมาด					1		1	2						
อำเภอบ้านตาก					1	1		2						3
อำเภอสามเงา						1	1	2						2
อำเภออุ้มผาง							1	1						
รวม	1	1	1	4	3	4	4	11	2	2	6	3	9	8

ตาราง 1 (ต่อ)

จังหวัด/อำเภอ	สถานภาพของคณะกรรมการการประถมศึกษา													
	โดยตำแหน่ง								โดยการแต่งตั้ง		โดยการเลือกตั้ง			
	จังหวัด					อำเภอ			แต่งตั้ง	รวม	จังหวัด		อำเภอ	
	ผู้ว่าราชการจังหวัด	นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด	อธิบดีกรมการปกครอง	นายก อบจ.	รวม	นายก อบจ.	ส.อ.	ท.ปอ.			นายก อบจ.	ส.อ.	ท.ปอ.	รวม
จังหวัดอุดรธานี	1	1	1	1	4				2	2	6	3	9	
อำเภอเมือง						1	1	1	3					4
อำเภอพิบูลย์								1	1					1
อำเภอทรอน							1		1					1
อำเภอลับแล						1		1	2					2
อำเภอทาบลา							1	1	2					
อำเภอน้ำปาด						1	1		2					2
อำเภอปากทา						1		1	2					
กิ่งอำเภอบ้านโคก														1
รวม	1	1	1	1	4	4	4	5	13	2	2	6	3	11

ตาราง 1 (ต่อ)

จังหวัด/อำเภอ	สถานภาพของคณะกรรมการการประถมศึกษา													
	โดยตำแหน่ง								โดยการแต่งตั้ง		โดยการเลือกตั้ง			
	จังหวัด				อำเภอ				แต่งตั้ง		จังหวัด		อำเภอ	
	ผู้ว่าราชการ จังหวัด	นายแพทย์ จังหวัด	กศ.จ.	ผอ.ประถม	รวม	นายอำเภอ	กศ.อ.	หน.ปอ.	รวม	ผู้ทรงคุณวุฒิ แต่งตั้ง	รวม	ผู้แทนครู แต่งตั้ง	ผู้ทรงคุณวุฒิ เลือกตั้ง	รวม
จังหวัดสุโขทัย	1	1	1	1	4					2	2	6	3	9
อำเภอเมือง						1	1	1	3					
อำเภอสวรรคโลก						1	1		2					2
อำเภอศรีสัชนาลัย							1	1	2					4
อำเภอศรีสำโรง							1	1	2					2
อำเภอกงไกรลาศ								1	1					2
อำเภอทุ่งเสลี่ยม							1	1	2					
อำเภอบ้านด่านลานหอย						1			1					1
อำเภอศรีนคร						1			1					
รวม	1	1	1	1	4	4	5	5	14	2	2	6	3	11

ตาราง 1 (ต่อ)

จังหวัด/อำเภอ	สถานภาพของคณะกรรมการการประถมศึกษา																	
	โดยตำแหน่ง									โดยการแต่งตั้ง		โดยการเลือกตั้ง						
	จังหวัด					อำเภอ				แต่งตั้ง	รวม	แต่งตั้ง	รวม	อำเภอ				
	ผู้อำนวยการ	นายแพทย์	กศ.จ.	ผอ.ประถม	รวม	นายอำเภอ	กศ.อ.	ผ.ปอ.	รวม						ผอ.รอง	รวม	ผอ.รอง	รวม
จังหวัดพิจิตร	1	1	1	1	4					2	2	6	3	9				
อำเภอเมือง						1		1	2									
อำเภอตะพานหิน							1		1						3			
อำเภอบางมูลนาก								1	1						3			
อำเภอโพทะเล						1	1		2									
อำเภอสามง่าม						1		1	2						2			
อำเภอโพธิ์ประทับช้าง						1	1		2						2			
อำเภอวังทรายพูน						1		1	2									
รวม	1	1	1	1	4	5	3	4	12	2	2	6	3	9	10			

ตาราง 1 (ต่อ)

จังหวัด/อำเภอ	สถานภาพของคณะกรรมการการประถมศึกษา														
	โดยตำแหน่ง								โดยการแต่งตั้ง		โดยการเลือกตั้ง				
	จังหวัด				อำเภอ						จังหวัด		อำเภอ		
	นายราชการา	นายแพทย์	ศส.จ.	ผอ.ประถม	รวม	นายอำเภอ	ศส.อ.	ท.ปอ.	รวม	บุตรงคาวดี	รวม	บุตรนคร	บุตรงคาวดี	รวม	บุตรนคร
	นาย	นาย	นาย	นาย	นาย	นาย	นาย	นาย	นาย	นาย	นาย	นาย	นาย	นาย	นาย
จังหวัดนครสวรรค์	1	1	1	1	4					2	2	6	3	9	
อำเภอเมือง						1		1	2						2
อำเภอโกรกพระ						1	1		2						
อำเภอตากฟ้า							1	1	2						2
อำเภอพยุหะคีรี						1			1						
อำเภอมรรพพิตสัย						1	1		2						4
อำเภอลาดยาว						1	1		2						5
อำเภอหนองบัว						1	1		2						
อำเภอชุมแสง								1	1						1
อำเภอท่าตะโก						1	1		2						
รวม	1	1	1	1	4	7	6	3	16	2	2	6	3	9	14

ตาราง 1 (ต่อ)

จังหวัด/อำเภอ	สถานการณ์ของคณะกรรมการการประถมศึกษา														
	โดยแต่งตั้ง								โดยการแต่งตั้ง		โดยการเลือกตั้ง				
	จังหวัด				อำเภอ						จังหวัด		อำเภอ		
	ผู้ว่าราชการ จังหวัด	นายแพทย์ จังหวัด	ศส.จ.	ผอ.ประถม ศึกษา	รวม	นายอำเภอ	ศส.อ.	ผอ.ปอ.	รวม	ผู้ทรงคุณวุฒิ แต่งตั้ง	รวม	ผู้แทนครู เลือกตั้ง	ผู้ทรงคุณวุฒิ เลือกตั้ง	รวม	ผู้แทนครู เลือกตั้ง
จังหวัดกำแพงเพชร	1	1	1	1	4					2	2	6	3	9	
อำเภอเมือง						1		1	2						2
อำเภอขาณุวรลักษบุรี							1	1	2						2
อำเภอคลองขลุง						1	1		2						4
อำเภอพรานกระต่าย						1		1	2						
รวม	1	1	1	1	4	3	2	3	8	2	2	6	3	9	8
จังหวัดเพชรบูรณ์	1	1	1	1	4					2	2	6	3	9	
อำเภอเมือง							1	1	2						4
อำเภอหล่มสัก						1	1	1	3						
อำเภอหล่มเก่า						1			1						4
อำเภอหนองไผ่						1	1	1	3						2
อำเภอวิเชียรบุรี								1	1						
อำเภอบึงสามพัน						1	1		2						
อำเภอศรีเทพ						1	1	1	3						2
รวม	1	1	1	1	4	5	5	5	15	2	2	6	3	9	12
รวมทั้งสิ้น	8	8	8	8	32	35	35	35	105	16	16	48	24	72	88

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าตอบ 5 ตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในเขตการศึกษา 7 จำนวน 9 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อจัดอันดับความสำคัญของปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในเขตการศึกษา 7

วิธีสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ งานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูประบบการบริหาร การศึกษา การจัดองค์กรและระบบบริหารโรงเรียนประชาบาล ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา ทรรศนะของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีต่อระบบการศึกษาและระบบบริหารการศึกษา งานวิจัยของกรมวิชาการ เรื่องรายงานการวิจัยเรื่องคุณภาพ ประสิทธิภาพของโรงเรียนทุกระดับในเขตกรุงเทพมหานคร จากงานวิจัยของสุวิมล กาญจนะโณมล เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคม กับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร จากงานวิจัยของนิยม ศรีวิเศษ เรื่องความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการส่วนจังหวัดตำแหน่งครูเขตการศึกษา 9 และงานวิจัยของประเสริฐ ช่างบัว เรื่องปัญหาในการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

2. จากการศึกษาเอกสารในข้อ 1 นำมากำหนดนิยามปฏิบัติการของตัวแปรที่จะสร้างเครื่องมือวัด แล้วสร้างแบบสอบถามตามนิยามของตัวแปรนั้น

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความสำนวนที่ไว้ในแบบสอบถาม และตรวจสอบดูว่าได้สร้างข้อคำถามให้อยู่ในกรอบของนิยามปฏิบัติการหรือไม่

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงจากข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทแล้ว ให้อาจารย์สมมติ นพรัตน์ ตรวจสอบความชัดเจน และการครอบคลุมเนื้อหาของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

5. แก้ไขปรับปรุงตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทเสนอแนะ

6. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การการประถมศึกษา

คำชี้แจง

โปรดอ่านปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร การประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติโดยละเอียด และเข้าใจแน่ชัดก่อน แล้วพิจารณาว่าปัญหาในแต่ละข้อท่านเห็นด้วยในระดับใด แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องน้ำหนัของข้อความนั้น เช่น

ข้อที่	ปัญหา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	<u>ด้านเอกภาพในการจัดการศึกษา</u> ปัจจุบันมีหลายหน่วยงานร่วมกันรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเช่น เทศบาล กรมสามัญฯ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ ก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารการประถมศึกษามากนักน้อยเพียงใด		✓			

ข้อ	ปัญหา	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
๖๖	<u>ด้านการมีส่วนร่วมในการ ศึกษาศึกษาของ</u> <u>ท้องถิ่น</u> ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ สนับสนุนการ ประถมศึกษา มากน้อยเพียงใด ฯลฯ <u>ด้านความ เสนอภาคของ ผู้เรียน</u>			✓		
๖๗	สภาพอาคาร เรียของ โรงเรียน ประถมศึกษา แต่ละ โรงเรียน มีความแตกต่าง กันมากน้อย เพียงใด ฯลฯ <u>ด้าน ขบวนการ และ กำลังใจ ของครู ประถมศึกษา</u>				✓	
๖๘	ข้าราชการ ครู ประถมศึกษา มี โอกาส ร่วมกำหนด นโยบาย ในการ บริหาร การ ประถมศึกษา มากน้อย เพียงใด ฯลฯ <u>ด้านการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ในการ วินิจฉัย</u> <u>ปัญหา</u>				✓	
๖๙	สำนักงาน คณะ กรรมการ การ ประถมศึกษา แห่งชาติ มีการ กระจาย อำนาจ ในการ บริหาร งาน ไปยัง หน่วยงาน ย่อย มากน้อย เพียงใด ฯลฯ			✓		

ข้อที่	ปัญหา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านความสามารถในค่าเฉลี่ย การ การศึกษาแก่</u> <u>ท้องถิ่น</u>					
๘๖	โรงเรียนประถมศึกษาได้จัดการห้องสมุดให้ กับประชาชนในท้องถิ่นได้มากน้อยเพียงใด ฯลฯ <u>ด้านความสอดคล้องกับระบบการปกครอง</u>		✓			
๘๗	ระบบการบริหาร การประถมศึกษาปัจจุบันเพื่อความ สอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศไทย น้อยเพียงใด ฯลฯ			✓		
	<u>ด้านประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร</u>					
๘๘	การจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนเหมาะสม มากน้อยเพียงใด ฯลฯ		/			
	<u>ด้านประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา</u>					
๘๙	ปัจจุบันสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สามารถจัดการศึกษาภาคบังคับได้ทั่วถึงมากน้อย เพียงใด ฯลฯ	/				

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อจํากัดความสำคัญของปัญหาการบริหารการประถมศึกษา

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาปัญหาทั้ง 9 ด้าน แล้วใส่เลข 1, 2, 3...9 ตามลำดับความสำคัญในของ
วกับความสำคัญ ตามความคิดเห็นของท่าน (ลำดับ 1 หมายถึง เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในปัจจุบัน,
ลำดับ 2 เป็นปัญหารองลงมา ฯลฯ และลำดับ 9 จะเป็นปัญหาที่สำคัญน้อยที่สุดในปัญหาทั้ง 9)

ที่	ปัญหา	ลำดับความสำคัญ
1	เอกภาพในการจัดการศึกษา	
2	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น	
3	ความเสมอภาคของผู้เรียน	
4	ขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา	
	ฯลฯ	

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 มีดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน 4
มาก	ให้คะแนน 3
ปานกลาง	ให้คะแนน 2
น้อย	ให้คะแนน 1
น้อยที่สุด	ให้คะแนน 0

ถ้าคำถามมีลักษณะนิเสธ ให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	0
มาก	ให้คะแนน	1
ปานกลาง	ให้คะแนน	2
น้อย	ให้คะแนน	3
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	4

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 3 มีดังนี้

อันดับหนึ่ง	ให้คะแนน	9
อันดับสอง	ให้คะแนน	8
อันดับสาม	ให้คะแนน	7
อันดับสี่	ให้คะแนน	6
อันดับห้า	ให้คะแนน	5
อันดับหก	ให้คะแนน	4
อันดับเจ็ด	ให้คะแนน	3
อันดับแปด	ให้คะแนน	2
อันดับเก้า	ให้คะแนน	1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอกวบรวมข้อมูลในการออกแบบสอบถามเพื่อการวิจัยจากประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท และได้นำแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2525 และขอให้ส่งกลับคืนผู้วิจัยภายในวันที่ 20 มกราคม 2526 ปรากฏว่าร้อยละ 84.02 ของกลุ่มตัวอย่างได้ส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยได้ลงหนังสือทวงถามเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2526 โดยขอให้ส่งกลับคืนผู้วิจัยภายในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2526 และเมื่อวันที่ 10

กลุ่มภาพที่ 2526 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามที่ส่งกลับคืนมา ผลปรากฏการเก็บแบบสอบถามปรากฏ
ดังตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ผลการเก็บแบบสอบถามจากคณะกรรมการการประถมศึกษา

แบบสอบถาม	โดยตำแหน่ง		โดยการ แต่งตั้ง	โดยการเลือกตั้ง		รวม
	จังหวัด	อำเภอ	จังหวัด	จังหวัด	อำเภอ	
จำนวนที่ส่งไป	32	105	16	72	88	313
ได้รับคืน	29	105	14	63	88	299
ร้อยละ	90.62	100	87.50	87.50	100	95.52

ลำดับขั้นของการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วคำนวณการส่งแบบสอบถามคืน
เป็นร้อยละ
2. แยกแบบสอบถามตามสถานภาพของผู้ตอบแต่ละกลุ่ม แล้วคิดเป็นร้อยละ
3. แบบสอบถามความคิดเห็นตอนที่ 2 จัดกระทำดังนี้
 - 3.1 คำนวณค่าตัวกลางเลขคณิต และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 - 3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคคลทั้ง 3 กลุ่มว่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยการ
วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ถ้าพบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ผู้วิจัยจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffé's S-method)

3.3 เปรียบเทียบความถี่เกิดของคณะกรรมการที่มี 2 กลุ่มว่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยการทดสอบความแตกต่างของตัวกลางเลขคณิตโดยใช้ z-test ในเมื่อขนาดของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 30 (n_1, n_2 มากกว่า 30)

4. แบบสอบถามตอนที่ 3 เที่ยวกะแนน หากตัวกลางเลขคณิตแล้วจัดอันดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. อัตราร้อยละ ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2. คะแนนเฉลี่ยคำนวณจากสูตร (Ferguson. 1971 : 47)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน ตัวกลางเลขคณิต
	$\sum X$	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	แทน จำนวนคะแนนในข้อมูลนั้น

3. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (Ferguson. 1971 : 62)

$$S = \sqrt{\frac{\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถาม

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการทั้ง 3 ประเภทว่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนเป็นรายด้าน โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_A}{MS_W} \quad (\text{Lindquist. 1956 : 56})$$

Summary Table Analysis of Variance

Source of Variation	df	Sum of Squares	Mean Square	F ratio
Treatments (A)	a-1	$SS_A = \sum_{j=1}^a T_j^2/n_j - T^2/N$	$MS_A = SS_A/a-1$	MS_A/MS_W
Within Groups (W)	N-a	$SS_W = SS_T - SS_A$	$MS_W = SS_W/N-a$	
Total	N-1	$SS_T = \sum_{j=1}^a \sum_{i=1}^{n_j} X_{ij}^2 - T^2/N$		

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution

N แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

a แทน จำนวนกลุ่มของตัวอย่าง

SS แทน Sum of Squares

MS แทน Mean Square

หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé's S-method) จากสูตร

$$F = \frac{[c_{j1}(\bar{x}_{j1}) + c_{j2}(\bar{x}_{j2}) + \dots + c_{jn}(\bar{x}_{jn})]^2}{MS_{\text{error}} \left[\frac{(c_{j1})^2}{n_{j1}} + \frac{(c_{j2})^2}{n_{j2}} + \dots + \frac{(c_{jn})^2}{n_{jn}} \right]}$$

(Kirk. 1968 : 91)

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการ 2 กลุ่มว่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยการทดสอบ
ตัวกลางเลขคณิต โดยใช้สูตร

$$Z = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

(Freund. 1979 : 277)

เมื่อ	Z	แทน ค่าที่จะใช้พิจารณาใน Z-distribution
	$\bar{X}_1$	แทน ค่าตัวกลางเลขคณิตของคะแนนกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน ค่าตัวกลางเลขคณิตของคะแนนกลุ่มที่ 2
	s_1^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1
	s_2^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้

$\bar{x}$	แทน ค่าตัวกลางเลขคณิต
s^2	แทน ค่าความแปรปรวน
s	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง
a	แทน จำนวนกลุ่มของกลุ่มตัวอย่าง
Z	แทน ค่า Z-statistic ใน Z-distribution
F	แทน ค่า F-statistic ใน F-distribution
SS	แทน ค่า Sum of Squares
MS	แทน ค่า Mean Squares
df	แทน ค่า degrees of freedom
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้งและกรรมการโดยการเลือกตั้งเกี่ยวกับได้ผลการบริหารประเพณีศึกษา

. สมมติฐานการวิจัย : คณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประเพณีศึกษาในแต่ละด้านแตกต่างกัน

ค่าสถิติเบื้องต้นปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสถิติเบื้องต้นในการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติกับการสอนแบบใช้คอมพิวเตอร์

ปัญหา	กลุ่มตัวอย่าง								
	กรรมการโดยตัวแทน (N = 134)			กรรมการโดยการแต่งตั้ง (N = 14)			กรรมการโดยการเลือกตั้ง (N = 151)		
	$\bar{X}$	S	S ²	$\bar{X}$	S	S ²	$\bar{X}$	S	S ²
1. เอกภาพในการจัดการศึกษา	7.910	2.136	4.563	8.000	2.000	4.000	7.667	2.351	5.529
2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น	11.798	3.680	13.545	11.071	5.210	27.148	10.417	3.589	12.884
3. ความเสมอภาคของโรงเรียน	13.164	3.347	11.205	14.357	2.878	8.285	13.238	3.564	12.702
4. ขวัญและกำลังใจของครูประจำชั้น	12.537	3.437	11.814	12.214	4.191	17.565	13.589	3.938	15.510
5. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวิจัยปัญหา	6.149	1.967	3.872	5.142	1.657	2.747	5.841	1.973	3.894
6. ความสามารถในการบริหารการศึกษาแก่ท้องถิ่น	12.552	2.843	8.083	13.714	2.972	8.835	12.622	2.974	8.849
7. ความสอดคล้องกับระบบการปกครอง	6.940	2.985	8.913	5.714	2.701	7.296	4.913	2.306	5.319
8. ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร	7.858	2.096	4.394	8.571	2.560	6.568	7.622	2.314	5.354
9. ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา	6.306	2.096	4.394	6.928	3.173	10.071	6.423	1.923	3.699

การทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของคณะกรรมการ การประถมศึกษาที่เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง เกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance) ปรากฏดัง ตาราง 4 ถึงตาราง 15 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการ การประถมศึกษาที่เป็น กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง เกี่ยวกับเอกภาพในการจัดการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.299	.149	.030
ภายในกลุ่ม	296	1488.276	5.028	
รวม	298	1488.575		

ค่า F ไม่สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 แสดงว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในด้านเอกภาพในการจัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 5 ค่าความแปรปรวนของคะแนนความึกเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็น
กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง
เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	135.459	67.729	4.905 *
ภายในกลุ่ม	296	4087.204	13.808	
รวม	298	4222.663		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F .05 (2,296) = 3.00$

จากตาราง 5 แสดงว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง มีความึกเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร
การประถมศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงเปรียบเทียบโดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffé's
S-method) เปรียบเทียบตัวกลางเลขคณิต ผลปรากฏตามตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบตัวกลางเลขคณิตจากคะแนนปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง

รูปแบบสอบถาม		กรรมการโดย ตำแหน่ง	กรรมการโดย การแต่งตั้ง	กรรมการโดย การเลือกตั้ง
	$\bar{X}$	F	F	F
กรรมการโดยตำแหน่ง	11.798	-	.490	16.648*
กรรมการโดยการแต่งตั้ง	11.071		-	.402
กรรมการโดยการเลือกตั้ง	10.417			-

• ค่าวิกฤต (Critical value) ของ F เท่ากับ 6.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 แสดงว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยตำแหน่ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 7 ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็น
กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง
เกี่ยวกับความเสมอภาคของผู้เรียน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	36.882	18.4๐1	1.558
ภายในกลุ่ม	296	3503.๖20	11.836	
รวม	298	3540.402		

ค่า F ไม่นับสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร
การประถมศึกษาในด้านความเสมอภาคของผู้เรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความ
เชื่อมั่น 95%

ตาราง 8 ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็น
กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง
เกี่ยวกับขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	38.930	44.465	3.190 *
ภายในกลุ่ม	296	4126.214	13.940	
รวม	298	4215.144		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F_{.05}(2,296) = 3.00$

จากตาราง 8 แสดงว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในด้านขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงเปรียบเทียบโดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffé's S-method) เปรียบเทียบตัวกลางเลขคณิต ผลปรากฏตามตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบตัวกลางเลขคณิตจากคะแนนปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในด้านขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง

ผู้ตอบแบบสอบถาม		กรรมการโดย ตำแหน่ง	กรรมการโดย การแต่งตั้ง	กรรมการโดย การเลือกตั้ง
	$\bar{X}$	F	F	F
กรรมการโดยตำแหน่ง	12.537	-	.095	6.15 *
กรรมการโดยการแต่งตั้ง	12.214		-	1.760
กรรมการโดยการเลือกตั้ง	13.589			-

ค่าวิกฤต (Critical value) ของ F เท่ากับ 6.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในด้านขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 10 ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็น
กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง
เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	16.229	8.115	2.116
ภายในกลุ่ม	296	1134.915	3.834	
รวม	298	1151.144		

ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง มีความใกล้เคียงเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร
การประถมศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 11 ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการ การประเมินศึกษาที่เป็น
กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการ เลือกกตั้ง
เกี่ยวกับความสามารถในด้านบริการ การศึกษาแกท้องถิ่น

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	17.234	8.617	1.013
ภายในกลุ่ม	296	2517.475	8.505	
รวม	298	2534.709		

ค่า F ไม่นับยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า คณะกรรมการ การประเมินศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการ เลือกกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร
การประเมินศึกษาในด้านความสามารถในด้านการบริการ การศึกษาแกท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 12 ค่าความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็น
กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง
เกี่ยวกับความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	291.840	145.920	20.783 *
ภายในกลุ่ม	296	2078.260	7.021	
รวม	298	2370.100		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F_{.05}(2, 296) = 3.00$

จากตาราง 12 แสดงว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร
การประถมศึกษาในด้านความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงเปรียบเทียบโดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffé's S - method) เปรียบเทียบตัวกลางเลขคณิต ผลปรากฏตามตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบตัวกลางเลขคณิตจากคะแนนปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	กรรมการโดย ตำแหน่ง F	กรรมการโดย การแต่งตั้ง F	กรรมการโดย การเลือกตั้ง F
กรรมการโดยตำแหน่ง	6.940	-	2.747	45.142*
กรรมการโดยการแต่งตั้ง	5.714		-	2.670
กรรมการโดยการเลือกตั้ง	4.913			-

ค่าวิกฤต (Critical value) ของ F มีค่าเท่ากับ 6.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 14 การเปลี่ยนแปลงของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการการประเมณศึกษาที่เป็น
กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง
เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	13.317	6.659	1.338
ภายในกลุ่ม	296	1473.218	4.977	
รวม	298	1486.535		

ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า คณะกรรมการการประเมณศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร
การประเมณศึกษาในด้านประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
ความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 15 ค่าความแปรปรวนของคะแนนความึกเห็นของคณะกรรมการ การประถมศึกษาที่เป็น
กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง
เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	5.173	2.587	0.603
ภายในกลุ่ม	296	1270.258	4.291	
รวม	298	1275.431		

ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า คณะกรรมการ การประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
กรรมการโดยการแต่งตั้ง และกรรมการโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร
การประถมศึกษาในด้านประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
ความเชื่อมั่น 95%

2. การ เปรียบเทียบความึกเห็นของคณะกรรมการ การประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่ง
และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่งเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การ ประถมศึกษา
สมมติฐานการวิจัย คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่ง และคณะ
กรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการศึกษาแต่ละด้าน
แตกต่างกัน

การทดสอบสมมติฐานนี้ผู้วิจัยเปรียบเทียบค่าตัวกลางเลขคณิตโดยใช้ค่า z เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ($n_1 = 29$, $n_2 = 105$) ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังตาราง 16 ถึงตาราง 24

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบความถี่เห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่งเกี่ยวกับเอกภาพในการจัดการศึกษา

ปัญหา	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง				z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
<u>เอกภาพในการจัดการศึกษา</u>	8.275	3.705	7.809	4.791	1.12
1. ปัจจุบันมีหลายหน่วยงานร่วมกันรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา เช่น เทศบาล กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ ก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารการประถมศึกษาผกนน้อยเพียงใด	2.620	0.887	2.190	1.329	2.07*
2. แม้ปัจจุบันนี้การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา มีหลายหน่วยงานจัด หานคิดว่าแต่ละหน่วยงานมีความสอดคล้องกันในเรื่องการผกนน้อยเพียงใด	2.344	0.591	2.390	0.739	-0.28

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัญหา	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง				Z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
3. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีเอกภาพในการกำหนดนโยบายในการบริหารการประถมศึกษาส่วนน้อยเพียงใด	1.275	0.707	1.181	0.669	0.54
4. การที่คณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ทำหน้าที่บริหารบุคลากรของข้าราชการครูประถมศึกษา ก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารงานด้านการบรรจุและแต่งตั้งส่วนน้อยเพียงใด	2.034	0.677	2.047	1.046	-0.07

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในด้านเอกภาพในการจัดการศึกษามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเฉพาะในข้อปัญหาการบริหาร การประถมศึกษา ซึ่งเกิดจาก

การมีหลายหน่วยงานร่วมกันรับผิดชอบ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 17 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่งเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น

ปัญหา	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง				Z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
<u>การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น</u>	12.379	10.817	11.638	14.288	1.04
๕. <u>ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการประถมศึกษา</u> เล็กน้อยเพียงใด	2.379	0.958	1.885	1.121	2.36
๖. <u>ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการบริหารโรงเรียน</u> เล็กน้อยเพียงใด	2.724	0.777	2.828	1.028	-0.55
๗. <u>ท้องถิ่นได้ช่วยพัฒนาอาคารสถานที่ของโรงเรียน</u> เล็กน้อยเพียงใด	2.448	0.898	2.266	0.946	0.91
๘. <u>ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนแก่โรงเรียน</u> เล็กน้อยเพียงไร	3.000	0.643	2.923	0.783	0.44

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหา	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง				z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
๑. โรงเรียนมีความกระตือรือร้นต้องการที่จะให้ห้องกรรมการบริหารส่วนจังหวัด สภาพแวดล้อม การรวมการศึกษาและประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนมากน้อยเพียงไร	1.827	1.004	1.733	1.177	0.44

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเฉพาะในข้อการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการประถมศึกษาของท้องถิ่นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 18 ผลของการเปรียบเทียบความถี่เห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดย
ตำแหน่ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่งเกี่ยวกับความเสมอ
ภาคของผู้เรียน

ปัญหา		คณะกรรมการโดยตำแหน่ง				Z
		จังหวัด		อำเภอ		
		$\bar{X}_1$	S_1^2	$\bar{X}_1$	S_2^2	
<u>ความเสมอภาคของผู้เรียน</u>		14.000	9.928	12.933	11.410	1.59
10.	สภาพอาคารเรียนของโรงเรียน ประถมศึกษาแต่ละโรงเรียนมีความ แตกต่างกันมากนักเพียงใด	2.137	0.480	2.171	0.874	-0.21
11.	ปัจจุบันอัตราส่วนระหว่างครูต่อ นักเรียนของแต่ละโรงเรียนมีความ แตกต่างกันมากนักเพียงใด	2.172	0.790	2.085	0.848	0.46
12.	ครูที่มีวุฒิสสูง มีการกระจายกันอยู่แต่ละ โรงเรียนมากนักเพียงใด	2.379	0.743	2.142	0.719	1.31
13.	ครูที่มีประสบการณ์สอนสูง มีการ กระจายกันอยู่แต่ละโรงเรียนมากนัก เพียงไร	2.344	0.662	2.295	0.537	0.30
14.	มีเด็กนักเรียนในเกณฑ์ขังค้มไม่ได้เข้า เรียนเนื่องจากบ้านอยู่ไกลจากโรง- เรียนมากนักเพียงไร	1.344	0.876	1.028	0.700	1.65

ตาราง 18 (ต่อ)

ปัญหา	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง				z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
15. มีเด็กนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ขังกับใบไม้ได้เข้าเรียนเนื่องจากไม่สามารถมาได้ เพราะมีอุปสรรค เช่น มีแม่น้ำ ภูเขาขวางกั้นมากน้อยเพียงใด	1.103	0.881	0.714	0.820	1.99
16. เด็กนักเรียนยากจนได้รับการช่วยเหลือเกี่ยวกับเสื้อผ้าอาหารกลางวันแบบเรียน ฯลฯ มากน้อยเพียงใด	2.517	0.401	2.495	0.521	0.16

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในด้านความเสมอภาคของผู้เรียนเป็นรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเฉพาะในข้อเด็กนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ขังกับใบไม้ได้เข้าเรียนเนื่องจากไม่สามารถมาได้ เพราะมีอุปสรรค เช่นมีแม่น้ำ ภูเขาขวางกั้น มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 19 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดย
ตำแหน่งและคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่งเกี่ยวกับขวัญและ
กำลังใจของครูประถมศึกษา

ปัญหา		คณะกรรมการโดยตำแหน่ง				Z
		จังหวัด		อำเภอ		
		$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_1$	s_2^2	
	<u>ขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา</u>	12.536	8.037	12.523	12.945	0.10
17.	ข้าราชการครูประถมศึกษามีโอกาส ร่วมกำหนดนโยบายในการบริหาร การประถมศึกษาอย่างน้อยเพียงใด	2.724	0.564	2.485	0.887	1.43
18.	ข้าราชการครูประถมศึกษามีโอกาส ได้รับความก้าวหน้าในตำแหน่งได้ เท่าเทียมกับข้าราชการพลเรือนหรือ ข้าราชการครูสังกัดหน่วยงานอื่นมาก น้อยเพียงใด	1.344	0.376	1.419	0.725	-0.53
19.	ข้าราชการครูประถมศึกษาได้รับ สวัสดิการจากทางราชการเท่าเทียม กับข้าราชการอื่นอย่างน้อยเพียงใด	1.793	0.813	1.761	1.030	0.16
20.	ข้าราชการครูประถมศึกษามีโอกาส ได้ศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้ สูงขึ้นมากน้อยเพียงใด	1.241	0.474	1.171	0.624	0.47

ตาราง 19 (ต่อ)

ปัญหา		คณะกรรมการโดยตำแหน่ง				Z
		จังหวัด		อำเภอ		
		$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_1$	s_2^2	
21.	ข้าราชการครูประถมศึกษาเป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลอื่นมากน้อยเพียงใด	1.620	0.672	1.761	0.664	-0.82
22.	ข้าราชการครูประถมศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อการพิจารณาความดีความชอบประจำปีมากน้อยเพียงใด	2.034	0.462	2.123	0.687	-0.60
23.	ข้าราชการครูประถมศึกษาที่มีความพึงพอใจในงานที่ทำอยู่มากน้อยเพียงใด	1.827	0.219	1.800	0.373	0.26

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในก้นขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษาเป็นรายค้านและรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 20 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการ การประถมศึกษาจังหวัดโดย
ตำแหน่งและคณะกรรมการ การประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่งเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา

ปัญหา	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง				Z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
<u>การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ</u> <u>วินิจฉัยปัญหา</u>	6.137	2.765	6.152	4.206	-0.04
24. สำนักงานคณะกรรมการการประณ ศึกษาแห่งชาติมีการกระจายอำนาจใน การบริหารงานไปยังหน่วยงานย่อย มากน้อยเพียงไร	1.862	0.765	1.838	0.848	0.13
25. กรรมการซึ่งเลือกตั้งจากประชาชน ในจังหวัดมีบทบาทในการบริหารการ ประถมศึกษาระดับจังหวัดมากน้อย เพียงใด	2.137	0.693	2.181	0.996	-0.24
26. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกตั้งจาก ประชาชนในจังหวัด มีจำนวนเหมาะ- สมมากน้อยเพียงไร	2.137	0.622	2.133	0.751	0.03

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหาเป็นรายด้านและรายข้อ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 21 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่งเกี่ยวกับความสามารถในด้านบริการการศึกษาแก่ท้องถิ่น

ปัญหา	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง				z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
<u>ความสามารถในด้านบริการการศึกษาแก่ท้องถิ่น</u>	11.689	5.650	12.790	8.549	-2.09*
27. โรงเรียนประถมศึกษาได้จัดบริการห้องสมุดให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้มากน้อยเพียงใด	3.000	0.429	3.174	0.490	-1.23
28. โรงเรียนประถมศึกษาได้เผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาชีพหรือวิชาการให้แก่ประชาชนได้มากน้อยเพียงใด	2.862	0.552	2.961	0.633	-0.63

ตาราง 21 (ต่อ)

ปัญหา	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง				z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
29. โรงเรียนประถมศึกษาที่มีการฝึกอบรมวิชาชีพหรือวิชาการให้แก่ประชาชนไ้มาอย่างน้อยเพียงใด	2.862	0.480	3.190	0.501	-2.25*
30. โรงเรียนประถมศึกษาที่มีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนมาอย่างน้อยเพียงใด	1.724	0.564	2.076	0.820	-2.13*
31. โรงเรียนประถมศึกษาที่มีส่วนช่วยในงานประเพณีของท้องถิ่นมาอย่างน้อยเพียงใด	1.241	0.474	1.390	0.760	-0.97

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านความสามารถในด้านบริการการศึกษาแก่ท้องถิ่นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในข้อการฝึกอบรมวิชาชีพหรือวิชาการให้แก่ประชาชนของโรงเรียนประถมศึกษา และการมีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 22 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดย
ตำแหน่ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่งเกี่ยวกับความ
สอดคล้องกับระบบการปกครอง ของประเทศ

ปัญหา	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง				z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
32. <u>ความสอดคล้องกับระบบการปกครอง</u> ระบบการบริหาร การประถมศึกษา ปัจจุบันมีความสอดคล้องกับระบบการ ปกครองของประเทศมากน้อยเพียงใด	6.965	6.533	6.933	9.641	0.06
33. ระบบการบริหาร การประถมศึกษา ปัจจุบันมีความสอดคล้องกับการบริหาร ราชการ ส่วนภูมิภาคมากน้อยเพียงใด	1.896	1.380	2.095	1.279	-0.81
34. ระบบการบริหาร การประถมศึกษา ปัจจุบันมีความสอดคล้องกับการบริหาร ราชการ ส่วนท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด	2.517	0.900	2.495	1.232	0.11
	2.551	0.683	2.342	1.322	1.10

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในด้านความสอดคล้องกับระบบการปกครองเป็นรายด้านและรายข้อ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 23 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดย
ตำแหน่ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่งเกี่ยวกับประสิทธิภาพ
ในการใช้ทรัพยากร

ปัญหา	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง				z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
<u>ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร</u>	7.172	4.932	8.047	4.120	-1.91
35. การจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียน เหมาะสมมากน้อยเพียงใด	1.724	0.492	2.152	0.573	-2.86*
36. การจัดสรรอุปกรณ์การเรียนการสอน เช่นหนังสือแบบเรียนได้ทั่วถึงเหมาะสม กับสภาพท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด	2.137	1.052	2.181	0.553	-0.21
37. หลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติในการจัดสรร อัตราครูให้แก่โรงเรียนต่างๆเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	1.482	0.687	1.771	0.447	-1.73
38. มีการใช้อาคารสถานที่ให้เกิด ประโยชน์คุ้มค่ากับงบประมาณในการ ก่อสร้างมากน้อยเพียงใด	1.827	0.933	1.942	0.861	-0.57

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเฉพาะในข้อความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาเท่านั้นที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 24 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง เกี่ยวกับประสิทธิผลในการจัดการศึกษา

ปัญหา	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง				z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
<u>ประสิทธิผลในการจัดการศึกษา</u>	6.344	3.090	6.295	4.787	0.14
39. ปัจจุบันสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสามารถจัดการศึกษาภาค บังคับได้ทั่วถึงมากน้อยเพียงใด	1.551	0.541	1.314	0.467	1.56
40. มีโรงเรียนประถมศึกษาเพียงพอกับ จำนวนนักเรียนในเขตบังคับมาก น้อยเพียงใด	1.034	0.320	1.228	0.640	-1.48

ตาราง 24 (ต่อ)

ปัญหา	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง				z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
41. มีจำนวนครูที่ทำการสอนหรือปฏิบัติงานจริงเพียงพอกับจำนวนนักเรียนมากน้อยเพียงใด	1.344	0.448	1.428	0.592	-0.58
42. โรงเรียนประถมศึกษาที่มีอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอในการจัดการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด	2.413	0.465	2.323	0.702	0.60

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเป็นรายด้านและรายข้อ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้งเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษา

สมมติฐานการวิจัย : คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในแต่ละด้านแตกต่างกัน

การทดสอบสมมติฐานนี้ ผู้วิจัยเปรียบเทียบค่าตัวกลางเลขคณิตโดยใช้ค่า z เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ($n_1 = 63$, $n_2 = 88$) ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังตาราง 25 ถึงตาราง 33

ตาราง 25 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้งเกี่ยวกับเอกภาพในการจัดการศึกษา

ปัญหา	คณะกรรมการโดยการเลือกตั้ง				Z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
<u>เอกภาพในการจัดการศึกษา</u>	7.222	5.593	8.829	5.026	-2.90 *
1. ปัจจุบันมีหลายหน่วยงานร่วมกันรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา เช่น เทศบาล กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ ก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารการประถมศึกษาศึกษามากน้อยเพียงใด	2.222	1.110	2.318	0.931	-0.57

ตาราง 25 (ต่อ)

ปัญหา	คณะกรรมการโดยการ เลือกทั้ง				z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
2. แม้ปัจจุบันนี้การจัดการศึกษา ระดับ ประถมศึกษามีหลายหน่วยงานจัดทำกันคิดว่าแต่ละหน่วยงานมีความ สอดคล้องกันในการจัดการมากน้อยเพียง ใด	2.111	0.874	2.488	0.874	-2.45
3. สำนักงานคณะกรรมการการ ประถม- ศึกษาแห่งชาติ มีเอกภาพในการ กำหนดนโยบายในการบริหารการ ประถมศึกษามากน้อยเพียงใด	.920	0.461	1.363	0.784	-3.47
4. การที่คณะกรรมการ ข้าราชการครู (ก.ค.) ทำหน้าที่บริหารบุคลากรของ ข้าราชการครูประถมศึกษาก่อให้เกิด ปัญหาในการบริหารงานด้านการบรรจุ และแต่งตั้งมากน้อยเพียงใด	1.968	1.225	2.159	1.054	-1.08

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกทั้งกับ คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกทั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในด้านเอกภาพในการจัดการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเฉพาะในข้อความสอดคล้องกันในวิธีการจัดการประถมศึกษาและ การมีเอกภาพในการกำหนดนโยบายบริหารการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประ- ติศึกษาแห่งชาติ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ นอกจาก ที่กล่าวมาแล้ว มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 26 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการ เลือกทั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกทั้ง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น

ปัญหา		คณะกรรมการโดยการเลือกทั้ง				z
		จังหวัด		อำเภอ		
		$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
<u>การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ</u> <u>ท้องถิ่น</u>		9.952	13.271	10.750	12.489	-1.34
5.	<u>ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุน</u> <u>การประถมศึกษา</u> มากนักน้อยเพียงใด	1.476	0.898	1.693	1.317	-1.27
6.	<u>ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการกำหนด</u> <u>นโยบายในการบริหารโรงเรียน</u> <u>มากนักน้อยเพียงใด</u>	2.650	1.102	3.011	0.632	-2.30*

ตาราง 26 (ต่อ)

ปัญหา	คณะกรรมการโดยการสุ่มสุ่ม				z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
7. ห้องดินโคลนพัฒนาอาคารสถานที่ของโรงเรียนขนาดเล็กเพียงใด	1.968	1.127	2.147	0.931	-1.06
8. ห้องดินมีส่วนรวมในการพัฒนาการเรียนการสอนแก่โรงเรียนขนาดเล็กเพียงไร	2.698	1.149	2.750	0.810	-0.31
9. โรงเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการที่จะให้ห้องจัดการบริหารส่วนจังหวัด สภาตำบล กรรมการการศึกษาและประชาชนในห้องดินมีส่วนรวมในกิจกรรมของโรงเรียนขนาดเล็กเพียงไร	1.158	1.071	1.147	1.345	0.06

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 26 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการสุ่มสุ่มกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการสุ่มสุ่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษา ในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเฉพาะข้อการมีส่วนร่วมในการ

กำหนดนโยบายในการบริหารโรงเรียนของท้องถิ่นเมื่อมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 27 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้งและคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้งเกี่ยวกับความเสมอภาคของผู้เรียน

ปัญหา		คณะกรรมการโดยการเลือกตั้ง				z
		จังหวัด		อำเภอ		
		$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
	<u>ความเสมอภาคของผู้เรียน</u>	13.381	16.402	13.136	10.188	0.40
10.	สภาพอาคารเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละโรงเรียน มีความแตกต่างกันมากนักหรือไม่เพียงใด	2.095	1.151	2.443	1.077	-1.99 *
11.	ปัจจุบันอัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียนของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันมากนักหรือไม่เพียงใด	2.000	1.096	2.113	0.976	-0.68
12.	ครูที่มีวุฒิสอนมีการกระจายกันอยู่แต่ละโรงเรียนมากนักหรือไม่เพียงใด	2.111	0.744	2.295	0.877	-1.25
13.	ครูที่มีประสบการณ์สอนสูงมีการกระจายกันอยู่แต่ละโรงเรียนมากนักหรือไม่เพียงไร	2.254	0.579	2.318	0.725	-0.49

ตาราง 27 (ต่อ)

ปัญหา	คณะกรรมการโดยการเลือกตั้ง				z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
14. มีเด็กนักเรียนในเกณฑ์ขังคัมไม่ได้เข้าเรียนเนื่องจากบ้านอยู่ไกลจากโรงเรียนมากนักน้อยเพียงไร	1.174	1.308	0.715	0.779	2.66*
15. มีเด็กนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ขังคัมไม่ได้เข้าเรียนเนื่องจากไม่สามารถมาได้ เพราะมีอุปสรรค เช่น มีแม่น้ำ ภูเขา ขวางกั้นมากนักน้อยเพียงใด	0.968	1.385	0.420	0.499	3.29*
16. เด็กนักเรียนยากจนได้รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับเสื้อผ้า อาหารกลางวัน แอมเรียน ฯลฯ มากน้อยเพียงใด	2.777	0.724	2.829	0.625	-0.38

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 27 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านความเสมอภาคของผู้เรียนเป็นรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเฉพาะในข้อความแตกต่างกันของสภาพอาคาร

เรียนของโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละโรงเรียน เด็กนักเรียนในเกณฑ์บังคับไม่ได้เข้าเรียนเนื่องจากบ้านอยู่ไกลจากโรงเรียน และเด็กนักเรียนในเกณฑ์บังคับไม่ได้เข้าเรียนเนื่องจากไม่สามารถทำได้ เพราะมีอุปสรรค เช่น มีแม่น้ำ ภูเขาขวางกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 28 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการ การประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง และคณะกรรมการ การประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้งเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา

ปัญหา	คณะกรรมการโดยการเลือกตั้ง				Z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
<u>ขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา</u>	12.968	17.255	14.034	13.965	-1.62
17. ข้าราชการครูประถมศึกษามีโอกาสรวมกำหนดนโยบายในการบริหารการประถมศึกษา มากน้อยเพียงใด	2.365	1.010	2.795	0.923	-2.64 *
18. ข้าราชการครูประถมศึกษามีโอกาสได้รับความก้าวหน้าในตำแหน่งได้เท่าเทียมกับข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการครูสังกัดหน่วยงานอื่นมากน้อยเพียงใด	1.571	0.925	1.852	1.138	-1.69

ตาราง 28 (ต่อ)

ปัญหา	คณะกรรมการโดยการเลือกตั้ง				z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
19. ข้าราชการครูประถมศึกษาได้รับสวัสดิการจากทางราชการเท่าเทียมกับข้าราชการอื่นมากน้อยเพียงไร	2.238	1.022	2.352	1.036	-0.68
20. ข้าราชการครูประถมศึกษามีโอกาสได้ศึกษาต่อเพื่อเพิ่มวุฒิให้สูงขึ้นมากน้อยเพียงใด	1.539	0.640	1.386	0.652	1.16
21. ข้าราชการครูประถมศึกษาเป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลอื่นมากน้อยเพียงใด	1.666	0.708	1.784	0.792	-0.82
22. ข้าราชการครูประถมศึกษามีความพึงพอใจต่อการพิจารณาความดีความชอบประจำปีมากน้อยเพียงใด	1.920	0.815	2.136	0.579	-1.54
23. ข้าราชการครูประถมศึกษามีความพึงพอใจในงานที่ทำอยู่มากน้อยเพียงใด	1.666	0.386	1.727	0.452	-0.57

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 28 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกทั้งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกทั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในก้นขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเฉพาะในข้อการมีโอกาสร่วมกำหนดนโยบายในการบริหารการประถมศึกษาของข้าราชการครูประถมศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 29 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกทั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกทั้งเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา

ปัญหา	คณะกรรมการโดยการเลือกทั้ง				Z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
<u>การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ</u> <u>วินิจฉัยปัญหา</u>	5.507	4.318	6.079	3.500	-1.74
24. สำนักงานคณะกรรมการ การประถม ศึกษาแห่งชาติมีการกระจายอำนาจ ในการบริหารงานไปยังหน่วยงาน ย่อยมากน้อยเพียงไร	1.666	0.677	1.647	0.874	0.13

ตาราง 29 (ต่อ)

ปัญหา	คณะกรรมการโดยการเลือกตั้ง				Z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
25. กรรมการซึ่งเลือกตั้งจากประชาชนในจังหวัดมีบทบาทในการบริหารการประถมศึกษาในระดับจังหวัดมากน้อยเพียงใด	1.936	0.835	2.465	0.779	-3.56 *
26. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกจากประชาชนในจังหวัด มีจำนวนเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	1.904	0.829	1.965	0.837	-0.41

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 29 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เฉพาะในข้อบทบาทในการบริหารการประถมศึกษาในระดับจังหวัดของกรรมการซึ่งเลือกตั้งจากประชาชนในจังหวัด มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 30 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยการ เลือกตั้งและคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการ เลือกตั้งเกี่ยวกับความสามารถในด้านบริการการศึกษาท้องถิ่น

ปัญหา	คณะกรรมการโดยการ เลือกตั้ง				z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
<u>ความสามารถในกาบริการ การศึกษา</u> <u>แก่ท้องถิ่น</u>	12.047	7.306	13.034	9.641	-2.08 *
27. โรงเรียนประถมศึกษาได้จัดบริการห้อง สมุดให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้มาก น้อยเพียงใด	3.142	0.511	3.375	0.374	-2.09 *
28. โรงเรียนประถมศึกษาได้เผยแพร่ความ รู้ใหม่ ๆ ทางวิชาชีพหรือวิชาการให้แก่ ประชาชนได้มากน้อยเพียงใด	2.904	0.700	3.022	0.597	-0.88
29. โรงเรียนประถมศึกษาได้มีการฝึกอบรม วิชาชีพหรือวิชาการให้แก่ประชาชนได้ มากน้อยเพียงใด	3.127	0.660	3.215	0.515	-0.70
30. โรงเรียนประถมศึกษามีส่วนช่วยเหลือ ในการพัฒนาชุมชนมากน้อยเพียงใด	1.666	0.708	1.965	1.159	-1.90
31. โรงเรียนประถมศึกษามีส่วนช่วยเหลือ ในงานประเพณีของท้องถิ่นมากน้อย เพียงใด	1.206	0.553	1.454	1.010	-1.74

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 30 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้งมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านความสามารถในด้านบริการการศึกษาแก่ท้องถิ่นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเฉพาะในข้อการจัดบริการห้องสมุดให้กับประชาชนในท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาปีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 31 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้งเกี่ยวกับความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศไทย

ปัญหา	คณะกรรมการโดยการเลือกตั้ง				Z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
<u>ความสอดคล้องกับระบบการปกครอง</u> <u>ของประเทศไทย</u>	4.761	4.280	5.022	6.091	-0.70
32. ระบบการบริหารการประถมศึกษา ปัจจุบันนี้มีความสอดคล้องกับระบบการ ปกครองของประเทมากน้อยเพียงใด	1.381	0.562	1.431	0.707	-0.39

ตาราง 31 (ต่อ)

ปัญหา	คณะกรรมการโดยการเลือกตั้ง				z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
33. ระบบการบริหาร การประถมศึกษา ปัจจุบันมีความสอดคล้องกับการบริหาร ราชการส่วนภูมิภาคมากน้อยเพียงไร	1.666	0.677	1.761	0.781	-0.68
34. ระบบการบริหาร การประถมศึกษา ปัจจุบันมีความสอดคล้องกับการบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด	1.714	0.788	1.829	0.994	-0.75

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 31 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในแง่ความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศไทยเป็นรายด้านและรายข้อ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95.%

ตาราง 32 ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกทั้งและคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้งเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร

ปัญหา	คณะกรรมการโดยการ เลือกตั้ง				Z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
<u>ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร</u>	7.365	5.978	7.806	4.892	-1.14
35. การจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียน เหมาะสมกับขนาดเพียงใด	1.888	0.972	2.170	0.741	-1.82
36. การจัดสรรอุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น หนังสือ แบบเรียน ไม้บรรทัด กระดาษ สมุด ฯลฯ เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นมากน้อย เพียงใด	2.317	0.640	2.409	0.938	-0.64
37. หลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติในการจัดสรร อัตราครูให้แก่โรงเรียนต่างๆเหมาะสม กับขนาดเพียงใด	1.650	0.617	1.784	0.585	-1.04
38. มีการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่ากับงบประมาณในการก่อสร้างมาก น้อยเพียงใด	1.507	0.674	1.443	0.301	0.46

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 32 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้งมีความใกล้เคียงเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในด้านประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรเป็นรายด้านและรายข้อ มีความแตกต่างกันอย่าง ไม่เป็นสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตาราง 33 ผลของการเปรียบเทียบความใกล้เคียงของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้งและคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้งเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา

ปัญหา	คณะกรรมการโดยการเลือกตั้ง				Z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_2$	s_2^2	
<u>ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา</u>	6.174	4.112	6.602	3.367	-1.33
39. ปัจจุบันสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสามารถจัดการศึกษาภาคบังคับกับ ไ้ทั่วถึงมากขึ้นหรือไม่	1.127	0.403	1.518	0.541	-1.47
40. มีโรงเรียนประถมศึกษาเพียงพอกับ จำนวนนักเรียนหรือไม่	1.158	0.361	1.079	0.442	0.76
41. งบประมาณครูผู้สอนหรือวิทยากร จริงเี่องเองกับจำนวนนักเรียนมากน้อย เพียงใด	1.476	0.511	1.534	0.481	-0.50

ตาราง 33 (ต่อ)

ปัญหา	คณะกรรมการโดยการเลือกตั้ง				Z
	จังหวัด		อำเภอ		
	$\bar{x}_1$	s_1^2	$\bar{x}_1$	s_2^2	
42. โรงเรียนประถมศึกษามีอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอในการจัดการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด	2.412	0.633	2.670	0.591	-1.99*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 33 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้งมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาที่มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเฉพาะในข้อการมีอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

4. การวัดอันดับความสำคัญของปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 7 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอันดับความสำคัญของปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 7 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา ปรากฏผลดังตาราง 34

ปัญหา	สถานภาพ 'องค์การ' การปกครองส่วนท้องถิ่น												
	โดยตำแหน่ง				โดยการแต่งตั้ง				โดยการเลือกตั้ง				รวมทั้งหมด
	จังหวัด		อำเภอ		จังหวัด		อำเภอ		จังหวัด		อำเภอ		
	อันดับ	X	อันดับ	X	อันดับ	X	อันดับ	X	อันดับ	X	อันดับ	X	
๑. เอกภาพในการจัดการศึกษา	1	6.000	1	6.323	2	5.642	2	6.031	2	6.250	2	6.177	
๒. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น	2	5.965	3	5.476	1	6.214	3	5.539	3	5.750	3	5.652	
๓. ความเสมอภาคของนักเรียน	8	4.620	9	3.828	5	4.857	6	4.857	8	3.965	8	4.210	
๔. ชวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา	6	4.793	2	6.133	3	5.500	1	7.365	1	6.795	1	6.428	
๕. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา	9	4.517	8	4.000	4	4.928	8	4.158	7	4.068	9	4.147	
๖. ความสามารถในด้านการจัดการศึกษาแก่ท้องถิ่น	7	4.724	5	5.219	7	4.714	4	5.079	5	5.363	5	5.160	
๗. ความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศไทย	5	4.827	4	5.228	9	3.928	9	3.460	9	3.704	7	4.307	
๘. ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร	4	4.862	7	4.514	8	4.500	7	4.444	6	4.125	6	4.418	
๙. ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา	3	5.137	6	5.133	6	4.785	5	4.952	4	5.477	4	5.180	

จากตาราง 34 แสดงให้เห็นว่าปัญหาการบริหาร การประณีกษาตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการการประณีกษาที่มีความสำคัญจากมากไปหาน้อย ตามตาราง 35 ถึง ตาราง 40 ดังต่อไปนี้

ตาราง 35 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาการบริหาร การประณีกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการประณีกษาจังหวัดโดยตำแหน่ง

ลำดับความสำคัญ	ปัญหา
1	เอกภาพในการจัดการศึกษา
2	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
3	ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา
4	ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร
5	ความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเภท
6	ขวัญและกำลังใจของครูประณีกษา
7	ความสามารถในด้านการบริการ การศึกษาแก่ท้องถิ่น
8	ความเสมอภาคของผู้เรียน
9	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา

ตาราง 36 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาการบริหาร การประณศึกษาตามความคิดเห็น
ของคณะกรรมการ การประณศึกษาภาคโดยตำแหน่ง

ลำดับความสำคัญ	ปัญหา
1	เอกภาพในการจัดการศึกษา
2	ขวัญและกำลังใจของครูประณศึกษา
3	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
4	ความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ
5	ความสาขางานในค่าเบร การ การศึกษาท้องถิ่น
6	ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา
7	ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร
8	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวิจัยปัญหา
9	ความเสอมภาคของผู้เรียน

ตาราง 37 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาการบริหาร การประณศึกษาตามความคิดเห็น
ของคณะกรรมการ การประณศึกษาโดยการแต่งตั้ง

ลำดับความสำคัญ	ปัญหา
1	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
2	เอกภาพในการจัดการศึกษา
3	ขวัญและกำลังใจของครูประณศึกษา
4	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวิจัยปัญหา

ตาราง 37 (ต่อ)

ลำดับความสำคัญ	ปัญหา
5	ความเสมอภาคของผู้เรียน
6	ประสิทธิผลของการจัดการศึกษา
7	ความสามารถในด้านบริการ การศึกษาแก่ท้องถิ่น
8	ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร
9	ความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ

ตาราง 38 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาการบริหาร การประณทีกฎตามความคิดเห็น
ของคณะกรรมการการประณทีกฎจังหวัดโดยการ เลือกตั้ง

ลำดับความสำคัญ	ปัญหา
1	ขวัญและกำลังใจของครูประณทีกฎ
2	เอกภาพในการจัดการศึกษา
3	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
4	ความสามารถในด้านบริการ การศึกษาแก่ท้องถิ่น
5	ประสิทธิผลของการจัดการศึกษา
6	ความเสมอภาคของผู้เรียน
7	ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร
8	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา
9	ความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ

ตาราง 39 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาการบริหารการประถมศึกษาตามความถี่เห็น
ของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการแบ่งตั้ง

ลำดับความสำคัญ	ปัญหา
1	ขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา
2	เอกภาพในการจัดการศึกษา
3	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
4	ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา
5	ความสาารถในด้านการจัดการศึกษาแก่ท้องถิ่น
6	ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร
7	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวิจิณัยปัญหา
8	ความเอนเอียงของผู้เรียน
9	ความสวากคองกับรณการปกครองของประเทศ

ตาราง 40 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาการบริหารการประถมศึกษาตามความถี่เห็น
ของคณะกรรมการการประถมศึกษา

ลำดับความสำคัญ	ปัญหา
1	ขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา
2	เอกภาพในการจัดการศึกษา
3	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
4	ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

ตาราง 40 (ต่อ)

ลำดับความสำคัญ	ปัญหา
5	ความสามารถในการให้บริการการศึกษาท้องถิ่น
6	ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร
7	ความสอดคล้องกับแผนการปกครองของประเทศไทย
8	ความเสมอภาคของผู้เรียน
9	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวิจัยปัญหา

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 7
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้งและกรรมการโดยการเลือกตั้ง เกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 7
3. เพื่อจัดอันดับความสำคัญของปัญหาการบริหารการประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 7 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. คณะกรรมการการประถมศึกษาที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในแต่ละด้านแตกต่างกัน
2. คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ โดยตำแหน่งมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในแต่ละด้านแตกต่างกัน
3. คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในแต่ละด้านแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มประชากร กลุ่มประชากรประกอบด้วยคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ทั้งกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการโดยการแต่งตั้งและ กรรมการโดยการเลือกตั้ง เขตการศึกษา 7 จำนวน 777 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดศึกษาจากประชากร คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอได้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 313 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ปีก่าตอบ 5 ตัวเลือก เป็นแบบสอบถาม 3 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 7 และตอนที่ 3 สอบถามเพื่อจัดอันดับความสำคัญของปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 7

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 ฉบับ เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2525 และเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2526 ผู้วิจัยได้แบบสอบถามที่ส่งกลับมาจำนวน 299 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.52 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้งหมด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ จำแนกแบบสอบถามตามลักษณะของตัวแปรที่ต้องการ

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามตามลักษณะของตัวแปรกระทำโดยหาความถี่แล้วคิดเป็นร้อยละ ปรากฏผลดังนี้

5.2.1 คณะกรรมการการประถมศึกษาโดยตำแหน่ง จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 97.81

5.2.2 คณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการแต่งตั้งจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50

5.2.3 คณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการเลือกตั้งจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 94.37

5.3 ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นตอนที่ 2 จักกระทำดังนี้

5.3.1 คำนวณค่าตัวกลางเลขคณิต และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาทั้ง 3 กลุ่มว่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance) เป็นรายด้าน ถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffé's S-method)

5.3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยตำแหน่ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้งว่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยการทดสอบความแตกต่างของตัวกลางเลขคณิต โดยใช้ Z-test

5.4 แบบสอบถามตอนที่ 3 ตรวจให้คะแนนแล้วหาค่าตัวกลางเลขคณิตเพื่อจัดอันดับ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คณะกรรมการการประถมศึกษาโดยตำแหน่ง คณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการแต่งตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการเลือกตั้งมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านเอกภาพในการจัดการศึกษา ด้านความเสมอภาคของผู้เรียน ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา ด้านความสามารถในด้านบริหาร การศึกษาแก่ท้องถิ่น ด้านประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร และด้านประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ส่วนในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ด้านขวัญ

และกำลังใจของครูประถมศึกษา และด้านความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. คณะกรรมการการประถมศึกษาโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ด้านขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา และด้านความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการแต่งตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการเลือกตั้งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการแต่งตั้งมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

3. คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยแต่งตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านเอกภาพในการจัดการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ด้านความเสมอภาคของผู้เรียน ด้านขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัย ด้านความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ ด้านประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรและด้านประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ส่วนในด้านความสามารถในด้านการบริการการศึกษาแก่ท้องถิ่น มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะในข้อเหล่านี้คือ ปัญหาการบริหารการประถมศึกษาซึ่งเกิดจากการมีหลายหน่วยงานร่วมกันรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการประถมศึกษาของท้องถิ่น เด็กนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ยังเข้าไม่ได้เข้าเรียนเนื่องจากไม่สามารถพาไปเพราะมีอุปสรรค เช่น มีแม่น้ำ ภูเขาขวางกั้น การฝึกอบรมวิชาชีพหรือวิชาการให้แก่ประชาชนของโรงเรียนประถมศึกษา การมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนของโรงเรียน ความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนประถมศึกษา ส่วนข้ออื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

5. คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ในข้อเหล่านี้คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ด้านความเสมอภาคของผู้เรียน ด้านขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา ด้านความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ ด้านประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร และด้านประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านเอกภาพในการจัดการศึกษา ด้านความสามารถในด้านการจัดการศึกษาแก่ท้องถิ่น

6. คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้งมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อเหล่านี้คือ ความสอดคล้องกันในวิธีการจัดการประถมศึกษาที่มีเอกภาพในการกำหนดนโยบายในการบริหารการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการบริหารโรงเรียนของท้องถิ่น ความแตกต่างกันของสภาพอาคารเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละโรงเรียน เด็กนักเรียนในเกณฑ์บังคับไม่ได้เข้าเรียนเนื่องจากบ้านอยู่ไกลจากโรงเรียน เด็กนักเรียนในเกณฑ์บังคับไม่ได้เข้าเรียนเนื่องจากไม่สามารถทำได้เพราะมีอุปสรรค เช่น มีแม่น้ำ ภูเขาขวางกั้น การมีโอกาสร่วมกำหนดนโยบายในการบริหารการประถมศึกษาของข้าราชการครูประถมศึกษา บทบาทในการบริหารการประถมศึกษาในระดับจังหวัดของคณะกรรมการซึ่งเลือกตั้งจากประชาชนในจังหวัด การจัดบริการห้องสมุดให้กับประชาชนในท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาและการมีอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนข้ออื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

7. คณะกรรมการการประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ

7.1 ขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา

7.2 เอกภาพในการจัดการศึกษา

- 7.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
- 7.4 ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา
- 7.5 ความสามารถในการบริหาร การศึกษาแก่ท้องถิ่น
- 7.6 ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร
- 7.7 ความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ
- 7.8 ความเสมอภาคของผู้เรียน
- 7.9 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้แยกอภิปรายออกตามปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาเป็นรายด้าน รวม 9 ด้านคือ

1. เอกภาพในการจัดการศึกษา

ปัญหาในการบริหาร การประถมศึกษาในด้านเอกภาพในการจัดการศึกษาจากการวิจัยพบว่า

1.1 คณะกรรมการการประถมศึกษาโดยตำแหน่ง คณะกรรมการการประถมศึกษา โดยการแต่งตั้ง และคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในด้านเอกภาพในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และมีความคิดเห็นว่าปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญลำดับที่ 2 ของปัญหาทั้ง 9 ด้าน ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า การบริหาร การประถมศึกษาในปัจจุบันมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบ เช่น สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เทศบาล กรรมการฝึกหัดครู กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ฯลฯ การบังคับบัญชาบุคคลที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่แตกต่างกันแล้วระบบของแต่ละหน่วยงาน นโยบายในการจัดการประถมศึกษาหรือระเบียบปฏิบัติก็แตกต่างกัน แล้วแต่ความ

ต้องการที่จะเน้นของหน่วยงานที่จัด ทำให้ขาดเอกภาพในการจัดการศึกษา ก่อให้เกิดปัญหาเป็นอย่าง
มาก ในการบริหารการประถมศึกษา ซึ่งตรงกับการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่ง
ชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 182) โดยผลการวิจัยได้พบว่า
มีหลายหน่วยงานร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ทำให้เกิดปัญหามาก และใน
การจัดการประถมศึกษาของแต่ละหน่วยงานก็ขาดการประสานงานที่เหมาะสม ทำให้เกิดปัญหาในด้าน
คุณภาพของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของฉัตรชัย อรรถนัท
(ฉัตรชัย อรรถนัท 2524 : 28) ซึ่งได้ให้ความเห็นไว้ว่า การมีหน่วยงานหลายหน่วยงานจัด
การศึกษาในทุกระดับจนกล่าวได้ว่า ขาดเอกภาพในการบริหารงาน แยกกันทำแห่งละส่วนแห่งตอน
แห่งละชั้นหรือระดับ ทั้งยังขาดการประสานงานที่ดีต่อกัน ตัวใครตัวมัน ต่างแข่งขันกันมากกว่าที่จะ
ร่วมมือกัน

1.2 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประ
ถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านเอกภาพ
ในการจัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ส่วนเรื่องปัญหา
การบริหารการประถมศึกษาซึ่งเกิดจากการมีหลายหน่วยงานร่วมกันรับผิดชอบ มีความคิดเห็นแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าคณะกรรมการการประถมศึกษา
จังหวัดโดยตำแหน่ง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ในการจัดการศึกษาระดับจังหวัดมีหน่วยงานที่จัดการ
ศึกษาในระดับต่าง ๆ อยู่หลายหน่วยงาน และส่วนมากเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อกรมเจ้าสังกัด ซึ่ง
เป็นหน่วยบริหารการศึกษาส่วนกลาง อำนาจในการบังคับบัญชา หน่วยงานทางการศึกษาเหล่านี้ของ
ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้บังคับบัญชาในระดับหัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดก็มีอย่างจำกัด แล้วแต่กรม
จะมอบให้ การประสานงานก็กระทำได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ เพราะขาดเอกภาพในการบังคับบัญชา
ไม่สามารถที่จะควบคุมให้การดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ ในจังหวัดไปในแนวเดียวกัน
หรือสอดคล้องกันนโยบายดำเนินงานของจังหวัดได้ คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดย
ตำแหน่งจึงพิจารณาเห็นว่ามีความมีปัญหาในการบริหารการศึกษามาก ซึ่งแตกต่างกับปัญหาในระดับอำเภอ ส่วน
มากจะมีโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กับโรงเรียน

มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาเป็นส่วนมาก ถึงแม้จะขาดเอกภาพในการบังคับบัญชาและการประสานงานทำได้ยากกว่าระดับจังหวัดมาก ปัญหาจึงมีน้อยกว่าระดับจังหวัด

1.3 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในชั้นเอกภาพในการ จัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องความสอดคล้องกันในวิธีการจัดการประถมศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ และการมีเอกภาพในการกำหนดนโยบายบริหาร การประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเกิดผลกระทบในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกัน เช่น ในการกำหนดนโยบายในการบริหาร การประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ย่อมขึ้นอยู่กับคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติซึ่งเป็นคณะบุคคล ประกอบกับระบบการบริหาร การประถมศึกษาเป็นระบบใหม่ที่ใช้ในวงการบริหารการศึกษานโยบายย่อมต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงนโยบาย ผลกระทบจะส่งไปยังหน่วยปฏิบัติเป็นอย่างมาก คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งเป็นคณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายในระดับจังหวัด ย่อมได้รับผลกระทบในการ เปลี่ยนแปลงน้อยกว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นข้าราชการที่จะต้องปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ จึงก่อให้เกิดความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนเรื่องความสอดคล้องในการจัดการศึกษาของหลายหน่วยงานนั้น คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติ ย่อมจะต้องมีการ เปรียบเทียบหรือศึกษาการจัดของหน่วยอื่น ๆ อย่างใกล้ชิด เพื่อประเมินค่าผลผลิตของกันว่าคือได้เร็วแค่ไหน เมื่อเทียบกับหน่วยงานอื่น มีการศึกษาวิธีการที่ดีของ หน่วยงานอื่น เพื่อนำมาปรับปรุงในการปฏิบัติงานของตนเอง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ความคิดเห็นย่อมแตกต่างกับคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด โดยการเลือกตั้งซึ่งเป็นกรรมการกำหนดนโยบายการบริหาร การประถมศึกษาในจังหวัด ย่อมไม่ศึกษาอย่างละเอียดทุกแง่มุม

ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาในการจัดการประถมศึกษาดังกล่าว การแก้ปัญหาวงจรจะดำเนินการแก้ปัญหาเป็น 2 ระยะคือ

1. ระยะสั้น ควรใช้วิธีการประสานงานโดยการใช้คณะกรรมการผสม เพื่อทำหน้าที่กลั่นกรองและขจัดมูลเหตุที่อาจทำให้เกิดการขัดแย้งกันระหว่างหน่วยงานและขจัดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานให้มีการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการแก้ไขปัญหามัธยมศึกษา
2. ระยะยาว ควรรวมหน่วยงานที่จัดการประถมศึกษาให้เป็นหน่วยเดียวกันทั้งหมดทั่วประเทศ เพื่อจัดการศึกษาให้เป็นหลักการเดียวกัน มีองค์กรที่รับผิดชอบชัดเจนเพียงองค์กรเดียว และปรับปรุงแบบให้สอดคล้องกับการวัดมัธยมศึกษาเพื่อสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น

ปัญหาในการบริหารการประถมศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นจากการวิจัยพบว่า

2.1 คณะกรรมการการประถมศึกษามีความคิดเห็นว่าปัญหาในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น เป็นปัญหาที่อยู่ในลำดับสูงคือ อยู่ในลำดับที่ 3 ทั้งนี้อาจจะพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในอดีตกับปัจจุบัน โดยพิจารณาจากพระราชบัญญัติประถมศึกษาเป็นหลัก อาทิเช่น ศาตราสำคัญของพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464 โรงเรียนประถมศึกษาอาจตั้งได้โดยประชาชนในท้องถิ่นด้วยกันจัดตั้งขึ้น การเงินสำหรับใช้จ่ายอาจได้มาจากการเรียกเก็บจากราษฎร เป็นรายปีเพื่อนำมาใช้จ่าย เงินนี้เรียกว่าเงินศึกษาท้องถิ่น (พินิจ หันนาคินทร์ 2521 : 137) และตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2478 ได้ให้กำกวมข้อความของโรงเรียนประชาบาลว่า "โรงเรียนประชาบาล" หมายความว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่ประชาชนในตำบลหนึ่งหรือหลายตำบลจัดตั้งและดำรงทรัพย์สืบทอดของตนเองและโรงเรียนที่นายอำเภอตั้งและดำรงด้วยเงินของประชาชนที่นั่น หรือด้วยเงินช่วยการศึกษาในงบประมาณของกระทรวงธรรมการ หรือทั้ง 2 ประการ

หรือตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2509 ได้ให้คำจำกัดความของโรงเรียนประชาบาลว่า "โรงเรียนประชาบาล" หมายความว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่ประชาชนในตำบลหนึ่งหรือหลายตำบล จัดตั้ง และดำรงด้วยทรัพย์สินของตนเอง และโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่นายอำเภอจัดตั้งหรือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับโอนมา (เถลิงศักดิ์ พัทธโน 2515 :

86-87) ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวจะเห็นว่าในการจัดการประถมศึกษาที่มีเจตนาที่จะให้ประชาชน เข้ามาร่วมอย่างใกล้ชิด แต่พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ที่มีผลบังคับใช้ปัจจุบัน หากได้นำ ถึงความต้องการที่จะให้ประชาชนเข้าร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเด่นชัดเหมือนพระราชบัญญัติฉบับ ก่อน ๆ ประกอบกับผู้บริหารสถานศึกษามีภารกิจทั้งด้านส่วนตัวและงานในหน้าที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ ขาดการสัมผัสกับชุมชนในบางท้องถิ่น ประชาชนจึงขาดความสนใจที่จะร่วมมือและช่วยเหลือโรงเรียน ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ ฉัตรชัย อรรถนันท์ (ฉัตรชัย อรรถนันท์ 2524 : 28) ที่ให้ความคิด เห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมในบทบาทการบริหารงานน้อยมาก จึงยากแก่การที่จะให้ความร่วมมือ ความ เอาใจใส่ดูแล ตลอดจนความรับผิดชอบในงานนั้น ๆ อะไร ๆ จะเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วย ราชการของรัฐบาลไปเสียหมด และพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ก็ได้เปลี่ยนคำว่า "โรงเรียนประชาบาล" เป็น "โรงเรียนประถมศึกษา" และได้ให้คำจำกัดความของโรงเรียนประถม- ศึกษาว่า "โรงเรียนประถมศึกษา" หมายความว่าโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาตามแผน การศึกษาชาติ นอกจากขาดการเน้นเจตนารมณ์ที่จะให้ประชาชนเข้าร่วมจัดการประถมศึกษาอย่าง เด่นชัดแล้ว อีกสาเหตุหนึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าการถูกตัดงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วน จังหวัดหลังจากโอนโรงเรียนประชาบาลมาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของบันลือ พฤษะวัน (บันลือ พฤษะวัน 2525 : 224) ซึ่งได้ให้ข้อ สังเกตไว้ว่า หลังการโอนการศึกษาประชาบาล งบประมาณที่เคยได้รับจากเงินอุดหนุนของจังหวัด ถูกตัดไป ทำให้งบประมาณและทรัพยากรที่จะเอื้ออำนวยในการบริหารงานน้อยลง จากสาเหตุดังกล่าว จึงทำให้มองเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น เป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งในการ บริหารการประถมศึกษา

2.2 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะในข้อการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการประถมศึกษาของท้องถิ่น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งได้พิจารณาถึงการได้รับความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหลัก เพราะหลังจากการโอนโรงเรียนประถมศึกษาไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงขอความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดถูกตัดไป จึงก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารการประถมศึกษาพอสมควร แต่คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่งซึ่งเป็นผู้บริหารที่ใกล้ชิดกับโรงเรียนมากกว่า มองเห็นสภาพในการปฏิบัติงานของโรงเรียนว่าไม่แตกต่างไปจากเดิมมากนัก ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะขาดการสนับสนุนจากองค์กรส่วนท้องถิ่น แต่ประชาชนในท้องถิ่นก็ยังสนับสนุนช่วยเหลือในกิจกรรมของโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งกำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังความคิดเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ย่อมทำให้ความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาทั้ง 2 ระดับแตกต่างกันได้

2.3 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะในเรื่องการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการบริหารโรงเรียนของท้องถิ่นนั้นอาจจะเป็นเพราะว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง มีผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตัวแทนประชาชนอยู่ภายในท้องถิ่นและมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายในการจัดการประถมศึกษาในจังหวัดตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ได้ปฏิบัติไว้เรียบร้อยแล้ว ย่อมมีความคิดเห็นที่ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายโดยผ่านทางกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนประชาชนในท้องถิ่น แต่คณะกรรมการมีจำนวนน้อยอาจจะมีไม่ครบในทุกอำเภอทำให้ผลงานไม่เป็นที่ยอมรับให้ทราบในทุกท้องถิ่น จึงทำให้คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้งในบางท้องถิ่นไม่ทราบผลการดำเนินงานของกรรมการที่เป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นอย่างละเอียดทุกเรื่อง ทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างกันได้

ข้อเสนอแนะ

1. นโยบายในการจัดการประถมศึกษา ควรจะเน้นในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเด่นชัด และมีโครงการที่เน้นสนับสนุนนโยบายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความสำคัญในการเป็นเจ้าของโรงเรียนประถมศึกษา ช่วยกันบำรุงรักษาอย่างดี ไม่มองเห็นว่าการบำรุงรักษาโรงเรียนเป็นหน้าที่ของรัฐบาลแต่ฝ่ายเดียว
2. ควรจะให้สภาตำบลซึ่งเป็นองค์กรส่วนท้องถิ่นได้มีบทบาทในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษามากยิ่งขึ้น โดยมอบงานที่สำคัญบางประการให้ปฏิบัติ เพราะในสภาพปัจจุบันสภาตำบลบางสภาตำบลมีความสามารถเพิ่มขึ้นพอที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีการเผยแพร่ผลงานของโรงเรียนหรือคณะกรรมการระดับต่าง ๆ ให้หน่วยงานอื่น หรือประชาชนได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ และควรจะเน้นผลงานที่ได้รับการช่วยเหลือจากประชาชนเป็นกรณีพิเศษ

3. ความเสมอภาคของผู้เรียน

ปัญหาในการบริหารการประถมศึกษาในด้านความเสมอภาคของผู้เรียน จากการวิจัยพบว่า

3.1 คณะกรรมการการประถมศึกษาทุกกลุ่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารการประถมศึกษาในด้านความเสมอภาคของผู้เรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และจัดให้เป็นปัญหาที่ไม่สำคัญมากนักโดยจัดให้เป็นปัญหาในลำดับที่ 8 ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะในปัจจุบันคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ประกาศนโยบายอย่างชัดแจ้งที่จะลดความไม่เสมอภาคในการจัดการศึกษาระหว่างจังหวัดต่อจังหวัด อำเภอต่ออำเภอ และโรงเรียนต่อโรงเรียน โดยการจัดสรรทรัพยากรโดยเฉพาะครู อาคารสถานที่ สื่อการเรียน ฯลฯ ตามลำดับนี้ความต้องการทางการศึกษาของท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2525 : 51) และได้ดำเนินงานตามนโยบายที่ได้ประกาศนี้อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับจำนวนเด็ก

นักเรียนในระดับประถมศึกษาที่มีจำนวนลดลง เพราะผลจากการคุมกำเนิด ทำให้อาคารเรียน อาคารประกอบและครุภัณฑ์ของโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งได้เพิ่มปริมาณอย่างมากเมื่อโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดอยู่ของกองการบริหาร ส่วนจังหวัดมีเพียงพอจำนวนที่ตรงการที่จะใช้ จึงไม่เป็นปัญหาในการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่จะส่งเสริมให้อาคารเรียนมีสภาพดีเทียมกัน และเนื่องจากจำนวนเด็กลดลง จำนวนครูที่เพิ่มขึ้นแต่ละปีมีน้อย จำนวนงบประมาณที่จ่ายเป็นเงินเดือนจึงมีลักษณะการเพิ่มในอัตราที่ไม่สูงมากนัก ทำให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติสามารถนำงบประมาณไปช่วยสนับสนุนในด้านการเรียนการสอน ช่วยเด็กยากจนที่ขาดแคลนอุปกรณ์ได้มากขึ้น จึงทำให้การจัดการศึกษานับว่าส่งเสริมความเสมอภาคมีลักษณะที่ดีขึ้นกว่าอดีตที่ผ่านมา

3.2 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านความเสมอภาคของผู้เรียน ในเรื่องเด็กนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์บังคับไม่ได้เข้าเรียนเนื่องจากไม่สามารถมาได้เพราะมีอุปสรรคเช่นมีแม่น้ำ ภูเขาขวางกั้น แต่กีดขวางกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องเด็กนักเรียนในเกณฑ์บังคับไม่ได้เข้าเรียนเนื่องจากบ้านอยู่ไกลจากโรงเรียน และเด็กนักเรียนในเกณฑ์บังคับไม่ได้เข้าเรียนเนื่องจากไม่สามารถมาเรียนได้เพราะมีอุปสรรคเช่นมีแม่น้ำ ภูเขาขวางกั้น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดอาจจะพิจารณาถึงกรณีของเด็กนักเรียนอาจจะติดตามผู้ปกครองไปอยู่ในเขตที่ทำการเกษตร ซึ่งอยู่ไกลจากชุมชนจนไม่สามารถมาเรียนได้ แต่ในสภาพเป็นจริงเด็กอาจจะมาเรียนได้เพราะมาอาศัยอยู่กับญาติในบริเวณที่โรงเรียนบริการได้ถึง ความคิดเห็นจึงแตกต่างกัน

3.3 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นในเรื่องความแตกต่างกันของสภาพอาคารเรียนประถมศึกษาแต่ละโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ

คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง พิจารณาถึงหลักการและนโยบายเป็นหลัก ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติทั่วทั้งจังหวัด ย่อมเห็นว่าได้มีหลักการที่จะส่งเสริมให้อาคารเรียนมีสภาพเท่าเทียมกันในทุกท้องถิ่นอยู่แล้ว โดยเน้นในส่วนที่คอยไม่สามารถช่วยตนเองก่อนเป็นอันดับแรก ส่วนคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้งย่อมพิจารณาในสภาพที่เห็นอยู่ ซึ่งเป็นระยะปรับปรุง ย่อมมีความแตกต่างให้เห็นได้ไม่ว่าทางท้องถิ่น ความคิดเห็นในด้านนี้จึงมีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการวางแผนเพื่อใช้งบประมาณในการสนับสนุน โดยใช้ข้อมูลอย่างถูกต้อง มีการประเมินสภาพของอาคารเรียน สภาพของท้องถิ่นอยู่ตลอดเวลาเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง ให้เหมาะสมอยู่เสมอ

2. การพิจารณาย้ายครู ควรจะพิจารณาถึงคุณวุฒิหรือประสบการณ์รวมอยู่ด้วย เพื่อให้ครูที่มีความสามารถกระจายอยู่ในโรงเรียนต่าง ๆ ไม่กระจุกอยู่แต่ในโรงเรียนที่ใกล้แหล่งเจริญ

4. ขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา

ปัญหาในการบริหาร การประถมศึกษาในด้านขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา จากการวิจัยพบว่า

4.1 คณะกรรมการการประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นว่า ปัญหาในด้านขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษาเป็นปัญหาที่สำคัญเป็นลำดับที่ 1 ในการบริหารการประถมศึกษา ทั้งนี้เพราะ

4.1.1 ครูประถมศึกษาคิดความพึงพอใจในงานในหน้าที่ของครูประถมศึกษา มีการลาออกจากงาน ขอย้ายงาน และมีปัญหาเกี่ยวกับวินัยอยู่เป็นจำนวนมาก จากรายงานประจำปีงบประมาณ 2525 (1 ตุลาคม 2524-30 กันยายน 2525) ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู 2525 : 41, 53) ข้าราชการครู

ประถมศึกษาแห่งชาติมีการย้าย ลาออก เลื่อนตำแหน่งและเลื่อนระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.84 รองลงมาได้แก่ข้าราชการครูกรมสามัญศึกษา คิดเป็นร้อยละ 9.95 และบุคลากรโททางวินัย ร้อยละ 64.70 ของจำนวนครูทุกสังกัด ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่สูงกว่าจำนวนครูทุกสังกัดรวมกัน

4.1.2 สวัสดิการของครูประถมศึกษาได้รับไม่เท่าเทียมกับข้าราชการครู สังกัดหน่วยงานอื่น หรือข้าราชการพลเรือนอื่น ถึงแม้ว่าจะใช้ระเบียบปฏิบัติเหมือนกัน แต่เนื่องจาก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีข้าราชการในสังกัดเป็นจำนวนมาก งบประมาณส่วนใหญ่จะใช้จ่ายเกี่ยวกับเงินเดือนเสียเป็นส่วนใหญ่ งบประมาณด้านส่งเสริมสวัสดิการ เช่น ค่าเช่าบ้าน หรือค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ จึงมีน้อยไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ซึ่งติดกับหน่วยงาน ที่จัดการศึกษาหน่วยอื่น ๆ ซึ่งนอกจากจะได้รับจากเงินงบประมาณแล้วยังมีเงินบำรุงการศึกษา ช่วยสนับสนุนในการใช้จ่ายได้ในบางกรณีอีกด้วย

4.1.3 ครูประถมศึกษาส่วนมากจะทำงานในชนบท ขาดเครื่องอำนวยความสะดวก และบางโรงเรียนยังขาดมากันพักครูที่ทางราชการจัดไว้ให้ การดำเนินชีวิตประจำวันประสบปัญหาอุปสรรคมากกว่าข้าราชการครู สังกัดหน่วยงานอื่น ซึ่งส่วนมากสถานศึกษาจะอยู่ใกล้กับแหล่งที่เจริญ มีเครื่องอำนวยความสะดวกดีกว่า บางคนในการไปทำการสอนใช้ชีวิตไปกลับ โดยพักอยู่ใกล้ๆ กับตัวอำเภอหรือจังหวัด ทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก ทำให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานไม่ดีเท่าที่ควร นอกจากนี้สภาพในการปฏิบัติงานซึ่งอยู่ในชนบทที่ไม่ส่งเสริมให้ครูประถมศึกษามีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาต่อ เพื่อหาความก้าวหน้าให้แก่ตัวเอง เนื้อหาวิชาที่สอนในระดับประถมศึกษา ก็ไม่เอื้อต่อการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับสูง ๆ ได้ โอกาสก้าวหน้าในการศึกษาต่อในระดับสูง จึงไม่เท่าเทียมกับข้าราชการครู สังกัดหน่วยงานอื่น ถึงแม้จะเริ่มรับราชการพร้อมกัน และใช้วุฒิเดียวกัน

4.2 คณะกรรมการการประถมศึกษาโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษา โดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ค่านขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนมากจะมีสถานภาพเป็นผู้บริหารและเป็นกรรมการระดับนโยบาย การพิจารณาปัญหา ย่อมพิจารณาตามหลักการและนโยบายที่ตนกำหนด แต่ในการปฏิบัติย่อมมีสิ่งแทรกซ้อน ทำให้ผลที่ได้ไม่เป็นไปตาม

นโยบายหรือหลักการที่วางไว้ ซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการเลือกตั้งจะเป็นผู้ทราบปัญหาในการปฏิบัติได้ดี เพราะเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง ความคิดเห็นจึงย่อมแตกต่างกัน

4.3 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการมีโอกาสร่วมกำหนดนโยบายในการบริหาร การประถมศึกษาของข้าราชการครูประถมศึกษาทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง สามารถที่จะพิจารณากำหนดนโยบายในการบริหาร การประถมศึกษาภายในจังหวัดได้ตามอำนาจหน้าที่ที่พระราชบัญญัติประถมศึกษา 2525 ได้บัญญัติไว้ จึงย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง ซึ่งไม่มีโอกาสได้พิจารณากำหนดนโยบายเป็นแต่เพียงคณะกรรมการที่คอยช่วยเหลือหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในการบริหาร งานการประถมศึกษาภายในอำเภอเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

จากการที่พบว่าขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษา เป็นปัญหาที่สำคัญในการบริหาร การประถมศึกษา ผู้บริหารจึงควรที่จะพยายามส่งเสริมและสนใจในเรื่องนี้อย่างจริงจังและ วัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาความคับข้องใจหลาย ๆ วิธีการ อาทิเช่น

1. หามาตรการในการพิจารณาความดี-ความชอบ การย้ายหรือการเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่งอย่างเหมาะสม เป็นที่ยอมรับของหลาย ๆ ฝ่าย โดยใช้คณะกรรมการจากหลายฝ่าย ร่วมกันพิจารณา
2. ปรับปรุงข้าราชการครูที่ปล่อยให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การขยายอัตรา การจะขยายให้เหมาะสมกับงานที่มีอยู่ ไม่ควรจะขยายจนเกิดครูล้น ควรที่จะนำงบประมาณบางส่วน มาช่วยในด้านสวัสดิการ เพิ่มขึ้น
3. พยายามกำชับผู้บังคับบัญชาของครูไม่ให้บกพร่อง เปียกเปื้อนแก่ครูในก้นครัวหรือ ทั้งงานราชการและงานส่วนตัว

5. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา

ปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านที่มีส่วนรวมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา จากการวิจัยพบว่า

5.1 คณะกรรมการการประถมศึกษาโดยตำแหน่ง คณะกรรมการการประถมศึกษา โดยการแต่งตั้งและคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และเห็นว่าเป็นปัญหาที่ไม่สำคัญ โดยให้เป็นปัญหาลำดับที่ 9 ซึ่งมีความสำคัญเป็นอันดับสุดท้ายของปัญหาทั้ง 9 ด้าน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าในระบบการบริหารการประถมศึกษา ตั้งแต่ได้จัดตั้งกรมศึกษาธิการในปี พ.ศ. 2430 เป็นต้นมา อำนาจในการบริหารเป็นอำนาจของหน่วยราชการในส่วนกลางทั้งสิ้น โดยสับเปลี่ยนกันระหว่างกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงศึกษาธิการ ประชาชนมีโอกาสในการวินิจฉัยปัญหาในการบริหารการประถมศึกษา น้อยมาก ถึงแม้ว่าในปี พ.ศ. 2509 จะได้ออกระเบียบโรงเรียนประถมศึกษาบางประเภทไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีหลักการเพื่อเป็นการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาประชาบาล ซึ่งแต่เดิมมาไว้รวมอำนาจไว้ในราชการส่วนกลางได้ไปอยู่กับราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อมอบภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาประชาบาลให้อยู่ในควมรับผิดชอบของท้องถิ่นและประชาบาล (เถลิงศักดิ์ พัทธโน 2515 : 260) แต่ในการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาประชาบาลเป็นเพียงการโอนอำนาจบางส่วนบางส่วนกลางไปให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการเท่านั้น อำนาจในการควบคุมก็ยังอยู่กับส่วนกลาง ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งเอกภาพของประเทศ และควบคุมมาตรฐานการศึกษาให้อยู่ในระดับเดียวกัน (สนธิ วิไลจิตต์ 2515 : 3) ต่อมาในปี พ.ศ. 2523 ได้ออกระเบียบโรงเรียนประถมศึกษา มาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ก็มีหลักการที่จะให้มีการวินิจฉัยตัดสินปัญหาโดยองค์กรบุคคล และเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (คณะกรรมการพิจารณาปัญหาประชาบาล 2522 : 46) แต่ในการปฏิบัติก็ยังมีลักษณะการรวมอำนาจเข้าสู่ราชการส่วนกลางเช่นเดิม ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของบันลือ พงษ์ตะวัน (บันลือ พงษ์ตะวัน 2525 : 224) ซึ่งได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า การจัดระบบการบริหารการประถมศึกษาใหม่

ไม่เป็นการกระจายอำนาจให้ถึงประชาชน แต่เป็นไปในลักษณะรวมอำนาจไว้ที่กระทรวงศึกษาธิการ ในรูปเดิม จะแตกต่างกันก็เพียงวิธีการและการใช้ภาษาและถ้อยคำเท่านั้น จากการที่ประชาชนมี โอกาสเข้าร่วมวินิจฉัยตัดสินปัญหาในการบริหารการศึกษาน้อยมาก จึงทำให้มองได้ว่าปัญหาในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหา เป็นปัญหาที่ไม่สำคัญที่จะกระทบให้เกิดผลกระทบ ระบบการบริหารการประถมศึกษาได้

5.2 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง กับคณะกรรมการการ ประถมศึกษาอำเภอโดยการ เลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการประถมศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหาในเรื่องบทบาทในการบริหาร การประถมศึกษา ระดับจังหวัดของ กรรมการซึ่งเลือกตั้งจากประชาชนในจังหวัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะในคณะกรรมการ การประถมศึกษาจังหวัดโดยการ เลือกตั้ง มีผู้แทนประชาชนเข้า ร่วมเป็นคณะกรรมการอยู่ด้วยจำนวน 3 คน ย่อมมีบทบาทในการบริหารการประถมศึกษา ระดับจังหวัด ตามอำนาจหน้าที่ที่พระราชบัญญัติการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 บัญญัติไว้ แต่เนื่องจากมีจำนวนน้อย อาจจะไม่ครบทุกอำเภอในจังหวัด ทำให้คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอมองเห็นว่า ผู้แทน ประชาชนมีบทบาทในการบริหารงานน้อยมาก

ข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินการ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับ การบริหารการประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจำเป็นต้องใจกว้าง นอกจากจะให้ผู้แทนประชาชนเป็นคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดแล้ว ควรจะขยายไปถึงระดับ อำเภอ และในการบริหารโรงเรียน ปัญหาหรือการดำเนินงานบางอย่างควรจะให้ผ่านการพิจารณา ร่วมระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับคณะกรรมการการศึกษาหรือสภาตำบลบ้าง ไม่ควรจะเห็นว่าคณะกรรมการการศึกษาเป็นหน่วยที่สนับสนุนโรงเรียนเท่านั้น ควรจะให้ร่วมรับผิดชอบในนโยบาย เพื่อ เป็นการเตรียมการในการกระจายอำนาจให้ถึงท้องถิ่นต่อไป

6. ความสามารถในด้านบริการ การศึกษาแก่ท้องถิ่น

ปัญหาการบริหาร การประณการศึกษาในด้านความสามารถในด้านบริการ การศึกษาแก่ท้องถิ่น จากการวิจัยพบว่า

6.1 คณะกรรมการ การประณศึกษาโดยตำแหน่ง คณะกรรมการ การประณศึกษา โดยการแต่งตั้ง และคณะกรรมการ การประณศึกษาโดยการ เลือกตั้งมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร การประณศึกษาในด้านความสามารถในด้านบริการ การศึกษาแก่ท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีปัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และให้เป็นปัญหาที่สำคัญเป็นลำดับที่ 5 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการ การประณศึกษาให้ความสำคัญในด้านบริการ การศึกษาแก่ท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาน้อย ทั้ง ๆ ที่โรงเรียนประถมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในท้องถิ่น งานการให้บริการชุมชนถือว่าเป็นงานด้านส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ นิพนธ์ กินาวงศ์ (นิพนธ์ กินาวงศ์ 2523 : 78) ซึ่งได้ให้ความเห็นไว้ว่า งานบริหาร ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนมักจะได้รับความเอาใจใส่น้อยมากจากผู้บริหารโรงเรียน เพราะระบบโรงเรียนของไทยขึ้นอยู่กับปริมาณการศึกษาของรัฐบาล ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปริมาณที่ได้จากประชาชน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าในการบริหารการประณศึกษาปัจจุบันไม่ได้เน้นการให้บริการ การศึกษาแก่ท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาเหมือนในอดีตที่ผ่านมา เช่นในปี พ.ศ. 2515-2522 กระทรวงมหาดไทย ได้มีนโยบายที่จะให้โรงเรียนประชาบาลเป็นสถานที่ที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่น เข้ามาใช้บริการทางการศึกษา โดยปรับปรุงโรงเรียนประชาบาลให้เป็นโรงเรียนชุมชน เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่น เข้ามาใช้บริการทางการศึกษาในโอกาสอันสมควร และสามารถให้บริการต่างๆ ที่โรงเรียนมีอยู่ เช่น ห้องสมุด ห้องประชุม ฯลฯ และเนื้อหาที่เรียนในโรงเรียนชุมชน จะเน้นในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาของท้องถิ่น (สนิท วิไลจิตต์ 2525 : 8) และโรงเรียนชุมชนได้เป็นที่สนใจของผู้บริหารการศึกษาระยะหนึ่ง ต่อมาก็ค่อย ๆ ลดความสนใจและได้รับการสนับสนุนน้อยลง จนไม่สามารถที่จะดำเนินงานไปตามหลักการที่วางไว้ได้ และในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ในนโยบายการบริหาร การประณศึกษาได้กำหนดนโยบายและโครงการที่จะ

ช่วยบริการการศึกษาแก่ท้องถิ่นไม่มากนัก โครงการที่สำคัญ ๆ ได้แก่ โครงการจัดสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา โครงการสุซึกิซา สายการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524 : 96) ซึ่งเป็นโครงการและนโยบายที่ไม่ได้เน้นเหมือนแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 3 และระยะที่ 4 จึงทำให้ความสามารถในค่าบริการการศึกษาแก่ท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาเป็นปัญหาที่ไม่สำคัญต่อการบริหารการประถมศึกษามากนัก

6.2 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการประถมศึกษาในด้านความสามารถในค่าบริการการศึกษาแก่ท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการวิเคราะห์รายข้อพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องการฝึกอบรมวิชาชีพ หรือวิชาการให้แก่ประชาชน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าในการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ถ้าเป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของอำเภอ ส่วนมากจะใช้ครูประถมศึกษาเป็นวิทยากร และสถานที่ที่ใช้ในการอบรมก็ใช้อาคารเรียนประถมศึกษาซึ่งอยู่ในท้องถิ่น แต่เนื่องจากครูประถมศึกษาจำเป็นจะต้องปฏิบัติหน้าที่ในการสอนเป็นงานหลัก จึงมีอุปสรรคในการที่จะต้องทิ้งงานประจำไปช่วยงานค่าบริการการศึกษาแก่ท้องถิ่น และบางคนก็ไม่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ตนได้รับมอบหมายพอทำให้เกิดปัญหาในการให้บริการการศึกษาแก่ท้องถิ่น ค่าตอบแทนจากทางอำเภอก็ไม่มี ทำให้เป็นปัญหาแก่ผู้บริหารระดับอำเภอ ซึ่งบางท่านก็เป็นคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอด้วย ซึ่งแตกต่างกับระดับจังหวัด ส่วนมากจะใช้วิทยากรที่ชำนาญการนั้นโดยตรง มีค่าตอบแทนเพียงพอ ย่อมประสบปัญหาในด้านนี้ไม่มากนัก ความคิดเห็นย่อมแตกต่างกัน โดยคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอจะมองเห็นว่ามีปัญหามากกว่า

6.3 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่งมีความคิดเห็นในเรื่องการมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการพัฒนาชุมชนในการปฏิบัติเป็นความรับผิดชอบของอำเภอเป็นส่วนใหญ่ และในการพัฒนามองจากจะอาศัยพัฒนาการประจำตำบลเป็นหลักแล้ว ยังต้องอาศัยครูเป็นผู้ประสานงานและร่วมปฏิบัติด้วย แต่ในปัจจุบัน

ครูประถมศึกษาส่วนมากจะไม่พักประจำในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ใช้อย่างน้อย จึงทำให้ขาดความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ทำให้ไม่สามารถที่จะช่วยพัฒนาชุมชนได้เต็มความสามารถ จนบรรลุผลตามความประสงค์ของอำเภอได้ ปัญหาในด้านนี้คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่งจึงมีความคิดเห็นแตกต่างกับคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่ง ซึ่งคณะกรรมการจะเป็นผู้บริหารระดับกำหนดนโยบายในการบริหารในระดับจังหวัดทั้งหมด

6.4 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นในเรื่องความสามารถในด้านวิชาการ การศึกษาแก่ท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ในการปฏิบัติงานหรือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกือบทุกประเภทในท้องถิ่น ทั้งโรงเรียนและชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่เสมอ ซึ่งเป็นประเพณีที่ปฏิบัติกันตลอดมา แต่ในสมัยปัจจุบัน ความต้องการความช่วยเหลือของท้องถิ่นเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในด้านวิชาการและอาชีพ แต่ขีดความสามารถของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำกัด ซึ่งไม่สามารถที่จะบริการให้แก่ท้องถิ่นได้ จึงทำให้ความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติโดยตรงแตกต่างกับคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นคณะกรรมการกำหนดนโยบายในการบริหาร ไม่ได้พบปัญหาย่างใกล้ชิดเหมือนหน่วยปฏิบัติ

6.5 คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นในเรื่องการจัดบริการห้องสมุดให้ประชาชนในท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าในปัจจุบันคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดได้กำหนดนโยบายให้โรงเรียนต่าง ๆ ได้ปรับปรุงห้องสมุดเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน และบริการชุมชนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พร้อมทั้งได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนห้องสมุดของบางโรงเรียน แล้วถ้าผู้ปฏิบัติได้ปฏิบัติตามนโยบายนี้ โรงเรียนประถมศึกษาจะมีห้องสมุดที่จะใช้สนับสนุนในการเรียนการสอน และบริการชุมชนได้เป็นอย่างดี แต่ในทางปฏิบัติซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้งปฏิบัติอยู่ ยังมีปัญหามาก เพราะขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ

มีการปรับปรุงเป็นบางโรงเรียนและยังไม่สามารถที่จะบริการให้แก่ท้องถิ่นได้ ความคิดเห็นในด้านนี้จึงแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาค้างกล่าว ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวในการปรับปรุงการบริหาร เพื่อแก้ปัญหาในด้านความสามารถในด้านการบริการ การศึกษาแก่ท้องถิ่นดังนี้

1. นโยบายในการบริหาร การประถมศึกษาควรจะเน้นให้เห็นเด่นชัดในด้านการบริการ การศึกษาแก่ท้องถิ่น ถึงแม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติจะมีงบประมาณจำกัด ไม่สามารถที่จะช่วยเหลือได้อย่างกว้างขวาง แต่ครูก็เป็นผู้ทรงความรู้ในหมู่บ้าน ย่อมจะช่วยแนะนำความรู้ให้แก่ประชาชนในเรื่องที่จำเป็นเกี่ยวกับการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนในท้องถิ่นได้ หรือโรงเรียนก็ยังมีอาคารเรียนที่จะช่วยบริการแก่ท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนได้
2. ระดมอำเภอมควรมีคณะกรรมการประสานงานในด้านการบริการ การศึกษาท้องถิ่น ประกอบด้วยนายอำเภอ เกษตรอำเภอ พัฒนาการอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อทำหน้าที่ในการวางนโยบายและสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นทั้งในด้านการให้การศึกษาและปฏิบัติ

7. ความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ

ปัญหาการบริหาร การประถมศึกษาในด้านความสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ จากการวิจัยพบว่า คณะกรรมการ การประถมศึกษาโดยตำแหน่ง กับคณะกรรมการ การประถมศึกษาโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในการเรียงอันดับความสำคัญ คณะกรรมการ การประถมศึกษาได้จัดให้เป็นปัญหาที่สำคัญที่เป็นลำดับที่ 7 ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า คณะกรรมการ การประถมศึกษาโดยตำแหน่ง พิจารณาถึงระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็นหลัก ย่อมไม่สอดคล้องกับระบบการบริหาร การประถมศึกษาปัจจุบันซึ่งตรงกับข้อสังเกตของบันลือ พฤฒะวัน (บันลือ พฤฒะวัน 2525 : 224) ซึ่งได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า ระบบการ

บริหารการประถมศึกษาใหม่ เฉพาะในระดับจังหวัดและอำเภอ (ส่วนภูมิภาค) เป็นไปในรูปคณะกรรมการ แม้จะกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอดำรงตำแหน่งประธานกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอก็ตาม ย่อมไม่สอดคล้องกับระบบการบริหารราชการในส่วนภูมิภาค ถึงแม้จะพิจารณาในวิธีการแบบประชาธิปไตย โดยมีการเลือกคณะกรรมการเข้ามาช่วยบริหาร แต่ในทางปฏิบัติจริง ๆ ส่วนใหญ่ก็อยู่กับผู้อำนวยการการประถมศึกษาหรือหัวหน้าการประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของบันลือ พงษ์วัน (บันลือ พงษ์วัน 2525 : 225) ซึ่งได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า การดำเนินนโยบายการบริหารในรูปแบบกรรมการและมีเลขาธิการหรือเลขานุการ ในฐานะหัวหน้าดำเนินการนั้น มักจะเป็นสิ่งลวงตาทำให้เห็นความหวังในวิธีการประชาธิปไตย แต่เมื่อแท้ในการบริหารนั้น คณะกรรมการมีบทบาทน้อยกว่าเลขาธิการหรือเลขานุการซึ่งยังทรงอำนาจหน้าที่เพียงอธิบดีหรือผู้อำนวยการในหน่วยงานนั้น ๆ ส่วนคณะกรรมการการประถมศึกษาโดยการเลือกตั้ง อาจจะพิจารณาในลักษณะที่มีการเลือกตัวแทนเข้าไปร่วมในการบริหารด้วย ซึ่งเป็นลักษณะที่เป็นประชาธิปไตยดีกว่าอดีตที่ผ่านมา ถึงแม้คณะกรรมการการประถมศึกษาจะมีความคิดเห็นแตกต่างกัน แต่ก็เห็นว่าเป็นปัญหาที่ไม่สำคัญมากนัก อาจจะเป็นเพราะว่าในการปฏิบัติจริง ๆ มีลักษณะไม่แตกต่างจากระบบเดิมมากนัก เพียงแต่เปลี่ยนแปลงอำนาจบางอย่างเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอแนะความคิดเห็นในการบริหาร การประถมศึกษาในด้านความสอดคล้องกับระบบการปกครองคือ

1. ควรจะเพิ่มอำนาจของคณะกรรมการในแต่ละระดับให้มากขึ้น เพราะอำนาจที่แท้จริงในระบบการบริหารการประถมศึกษาเป็นอำนาจของเลขาธิการ หรือเลขานุการซึ่งดำรงตำแหน่งทางบริหาร คณะกรรมการมีอำนาจเพียงพิจารณาให้ความเห็นชอบเท่านั้น เรื่องบางเรื่องควรกำหนดให้คณะกรรมการมีสิทธิที่จะเสนอให้ประชุมคณะกรรมการพิจารณาได้
2. ตำแหน่งในการบริหาร การประถมศึกษาควรมีวาระสลับเปลี่ยนและดำเนินการตามวาระอย่างเคร่งครัดเพื่อลดอิทธิพลของผู้บริหาร การประถมศึกษา หรือเลขานุการที่มีต่อคณะกรรมการ

ผู้แทนข้าราชการครู ซึ่งเป็นผู้แทนข้าราชการครู ซึ่งอีกสถานภาพหนึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใต้งบประมาณของ
 ไลชานการ

3. ผู้ว่าราชการจังหวัด ควรมีอำนาจในการควบคุมบัญชาข้าราชการครูของ
 สำนักงานการประถมศึกษาในส่วนภูมิภาค ยกเว้นเรื่องบางเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาเห็นชอบ
 จากคณะกรรมการก่อน

8. ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร

จากการวิจัยพบว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา
 ในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมาก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และในการเรียงอันดับความ
 สำคัญ คณะกรรมการการประถมศึกษาได้จัดให้เป็นปัญหาที่สำคัญเป็นลำดับที่ 6 ส่วนคณะกรรมการการ
 ประถมศึกษาจังหวัดโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยตำแหน่ง มีความคิดเห็น
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะในข้อความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณ
 ให้แก่โรงเรียนประถมศึกษา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาได้พิจารณา
 เห็นว่าในการดำเนินงานปัจจุบัน สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนโยบายอย่างเด่นชัดที่จะ
 ส่งเสริมให้การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ดังแสดงไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะ
 ที่ 5 พ.ศ. 2525-2529 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2525 : 51) โดย
 สนับสนุนการวางแผนการศึกษาในระดับต่าง ๆ ให้กว้างขวางเพื่อให้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง
 จำกัดได้ประโยชน์ให้มากที่สุดและได้มีโครงการที่จะพัฒนาการวางแผนและงบประมาณเพื่อจะใช้งบ
 ประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวอีกด้วย ปัญหาในเรื่องนี้คณะกรรมการจึง
 มีความคิดเห็นว่าเป็นสำคัญมากในการบริหาร แต่ในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน โรงเรียนขนาดเล็ก
 เล็กมีเด็กนักเรียนน้อย และอยู่ในท้องถิ่นที่การไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากชุมชนได้ กลับได้รับ
 จัดสรรน้อย ไม่พอที่จะช่วยในการเรียนการสอนได้ ความคิดเห็นของคณะกรรมการจึงอาจแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยขอเสนอความคิดเห็นในการบริหารการประถมศึกษาในด้านการ
 ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพดังต่อไปนี้

1. ควรนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารการประถมศึกษา เช่น การเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติ การใช้แบบเรียนสำเร็จรูป การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนสองกลุ่มอายุ หรือโครงการผู้รับผิดชอบหรือประจำทางเพื่อขยายการศึกษาภาคบังคับ

2. ควรเร่งพัฒนาบุคคลทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง มีมาตรการในการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นข้าราชการครูอย่างเหมาะสม

3. ควรมีมาตรการที่เหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ โดยเน้นโรงเรียนที่ไม่สามารถจะช่วยเหลือตนเองและค้ำชูคุณภาพเป็นกรณีพิเศษ

9. ประสิทธิผลในการจัดการศึกษา

ปัญหาในการบริหารการประถมศึกษาในด้านประสิทธิผลในการจัดการศึกษาจากการวิจัยพบว่า คณะกรรมการการประถมศึกษา มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมากไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และเป็นปัญหาสำคัญลำดับที่ 4 ส่วนเรื่องการมีอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษา คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดโดยการเลือกตั้ง กับคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอโดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะนโยบายในการจัดการประถมศึกษา มีเป้าหมายชัดเจน เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าจะขยายการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วทุกตำบลในปีการศึกษา 2525 และพยายามดำเนินการให้นักเรียนได้รับการศึกษาโดยทั่วถึงโดยเร็วที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524 : 92) และในการดำเนินงานสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไม่มีปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับจำนวนห้องเรียนและจำนวนครู เพราะมีเพียงพออยู่แล้ว แต่จะมีปัญหาในการกระจายของเด็กนักเรียนในบางท้องที่ ซึ่งถ้าจะขยายภาคบังคับจำเป็นต้องใช้งบประมาณลงทุนอย่างสูง และอีกปัญหาหนึ่งที่สำคัญคือปัญหาเรื่องคุณภาพของการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมากในโรงเรียนประถมศึกษาในชนบทกับในเมือง โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ ซึ่งในการขยายการศึกษาภาคบังคับจะประสบปัญหาในด้านคุณภาพการศึกษาเพิ่มขึ้น และในด้านการสอนตามหลักสูตรใหม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ครูที่มีความชำนาญ

เฉพาะค่านิยมมากขึ้น ถึงแม้ในระดับประถมศึกษาครูพิเศษเฉพาะวิชายังมีความจำเป็นไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะใช้วิธีฝึกอบรมครูประจำการที่มีอยู่ให้สามารถสอนได้ทุกวิชา แต่ในความเป็นจริงไม่มีครูคนใดที่มีความชำนาญด้านการสอนทุกด้าน จำเป็นต้องใช้ครูที่เรียนวิชาชีพเฉพาะค่านิยมมาสอน แต่ผู้ที่เรียนวิชาชีพส่วนใหญ่ไม่ได้ผ่านการศึกษาระดับปริญญา อาจเกิดปัญหาด้านการสอนและถ่ายทอดความรู้แก่เด็ก ทำให้การจัดการศึกษา ไม่ประสบผลสำเร็จตามหลักสูตรกำหนดได้ และในนโยบายที่ช่วยเหลืออุปกรณ์การเรียนการสอนตามจำนวนนักเรียนหรือขนาดของโรงเรียน โรงเรียนเล็กย่อมขาดแคลนไม่เพียงพอที่จะทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพได้ ความคิดเห็นระหว่างกรรมการนโยบายและปฏิบัติจึงมีลักษณะแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยขอเสนอความคิดเห็นในการดำเนินการบริหารประถมศึกษา ดังต่อไปนี้

1. นอกจากจะใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการขยายการศึกษาภาคบังคับแล้ว ควรจะมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉพาะในการสำรวจเกณฑ์เด็กเข้าเรียน และติดตามเด็กให้เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้เด็กได้เข้าเรียนในภาคบังคับทุกคน
2. ควรประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและจริงจังให้ประชาชนมีความสนใจและเห็นความจำเป็นที่จะต้องส่งบุตรหลานเข้าเรียนในภาคบังคับ
3. ควรกำหนดอุปกรณ์ที่จำเป็นที่จะใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่และจัดสรรให้โรงเรียนประถมศึกษาอย่างเพียงพอ และมีมาตรการตรวจสอบ การเก็บภาษี และการบำรุงรักษาอุปกรณ์เหล่านี้้อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง
4. ควรจัดตั้งโรงเรียนพิเศษเป็นโรงเรียนที่ให้เด็กนักเรียนอยู่ประจำ เพื่อรับเด็กนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์บังคับ แต่มีภูมิลำเนากระจัดกระจายอยู่ไกลจากโรงเรียนที่เปิดเรียนภาคบังคับ และมีจำนวนน้อยไม่สามารถเข้าเรียนได้
5. ควรรับครูที่มีวุฒิปริญญาตรีทางวิชาชีพให้เข้าสอนในชั้นประถมศึกษาตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้ศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากการขาดเอกภาพในการบริหารการประถมศึกษา เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และจัดหารูปแบบการบริหารการศึกษาที่เหมาะสม เพื่อขจัดปัญหาดังกล่าว
2. ควรจะได้ศึกษารูปแบบในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีท้องถิ่นร่วมดำเนินการ เพื่อจะได้รูปแบบที่เหมาะสมเพื่อรองรับนโยบายที่จะมอบการบริหารไปสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง และสามารถใช้เป็นแนวกำหนดนโยบายในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนในท้องถิ่นอีกด้วย
3. ควรศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อความเสมอภาคของผู้เรียนในระดับประถมศึกษาทั่วประเทศ เพื่อศึกษาองค์ประกอบเพื่อเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม และสามารถเป็นแนวทางให้คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด สามารถกำหนดนโยบายพัฒนาการศึกษาของจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวของสำนักงานการประถมศึกษาอีกด้วย
4. ควรศึกษาองค์ประกอบของขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษาเพื่อจะได้ทราบถึงองค์ประกอบตามลำดับความสำคัญ สามารถดำเนินการแก้ปัญหาเรื่องส่งเสริมขวัญและกำลังใจของครูประถมศึกษาได้อย่างถูกต้อง
5. ศึกษาเปรียบเทียบสวัสดิการของครูประถมศึกษากับข้าราชการอื่น เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงสวัสดิการของครูประถมศึกษาให้ทัดเทียมกับข้าราชการอื่น
6. สำนวความต้องการด้านการศึกษาของประชาชน เพื่อกำหนดนโยบายที่จะให้การศึกษาแก่ประชาชนตรงตามความต้องการของประชาชน
7. วิเคราะห์การใช้งบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อจะทราบความไม่เหมาะสมในการใช้งบประมาณ โครงการใดที่ไม่ได้ผล ควรจะระงับหรือปรับปรุงใหม่ให้ดีขึ้น

បរិយាយក្រង

บรรณานุกรม

- การปกครอง, กรม วิทยาการเกี่ยวกับการศึกษาประชาบาล โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น 2515, 379 หน้า
- การประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก, สำนักงาน การประถมศึกษาของไทย ม.ป.ท. 2524, 63 หน้า อักสำเนา
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน 60 ปีของการประถมศึกษาไทย ม.ป.ท. 2524, 110 หน้า
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ม.ป.ท. 2520, 244 หน้า อักสำเนา
- _____ ความคิดเห็นของครูต่อโครงการทดลองและการบริหารของครูใหญ่ ม.ป.ท., 117 หน้า อักสำเนา
- _____ คู่มือการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนสองกลุ่มอายุในโรงเรียนประชาบาลขนาดเล็ก รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์ 2523, 68 หน้า
- _____ โครงการวิจัยแบบทดลอง เรื่องการจัดองค์การและระบบบริหารโรงเรียนประชาบาล ม.ป.ท. ม.ป.ป. 50 หน้า, อักสำเนา
- _____ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) สำนักพิมพ์พัฒนศึกษา จำกัด 2525, 369 หน้า
- _____ รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา โรงพิมพ์ไทยแบบเรียน 2518, 108 หน้า
- _____ รายงานการวิจัยสภาพการใช้อาคารของโรงเรียนประถมศึกษา โรงพิมพ์เจริญผล 2522, 88 หน้า
- _____ รายงานการสำรวจความคิดเห็นของนักการศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนสองกลุ่มอายุ ม.ป.ท. ม.ป.ป. 29 หน้า, อักสำเนา

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานผลการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนา
การศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร โรงพิมพ์เจริญผล 2524, 47 หน้า

_____ รายงานผลการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดตาก โรงพิมพ์
เจริญผล 2524, 59 หน้า

_____ รายงานผลการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โรงพิมพ์
พัฒนาศึกษา 2524, 161 หน้า

คณะกรรมการข้าราชการครู, สำนักงาน รายงานประจำปี-การบริหารงานบุคคลสำหรับ
ข้าราชการครู ม.ป.ท. 2525, 36 หน้า อักสำเนา

คณะกรรมการพิจารณาปัญหาการศึกษาประชาบาล ระบบบริหารการศึกษาประชาบาล
2522, ม.ป.ท. 110 หน้า อักสำเนา

คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา : การศึกษาเพื่อชีวิต
และสังคม วัฒนาพานิช 2518, 294 หน้า

คณะอนุกรรมการการดำเนินการเรื่องโครงสร้างของระบบการศึกษาและระบบบริหารการ-
ศึกษา รายงานผลการวิจัยทบทวนของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดที่มีต่อระบบการศึกษาและระบบบริหารการศึกษา โรงพิมพ์พิมพ์เศศ
2519, 56 หน้า

คณะอนุกรรมการการดำเนินการสมมนานักบริหารการประถมศึกษา คู่มือนักบริหารการประถมศึกษา
ระดับจังหวัด รุ่งเรืองสำนึกการพิมพ์ 2523, 203 หน้า

"ความเป็นมาของระบบบริหารการประถมศึกษาปัจจุบัน" ประชาศึกษา 11 : 3-4 สิงหาคม
2524

เจริญผล สุวรรณโชติ ทฤษฎีการบริหาร แพร่พิทยา 2519, 315 หน้า

ฉัตรชัย อรรถนันท์ หลักการบริหารการศึกษา แผนกเอกสารและการพิมพ์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2524, 372 หน้า อักสำเนา

ชม จุฬพถกษ บทบาทและหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอในเขต
การศึกษา 4 ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2525,
100 หน้า อักสำเนา

คำรง ศิริเจริญ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ แผนกเอกสารและการพิมพ์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ พินุลโลก 2524, 264 หน้า อักสำเนา

เต็ม แฉะเสมอ การบริหารการประถมศึกษาแบบบูรณาการ อักษรสมัย 2524,
137 หน้า

เดกิงศักดิ์ พัดโน "ข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาประชาบาลตามตัวบทกฎหมาย" ใน
วิทยาการเกี่ยวกับการศึกษาประชาบาล หน้า 86-87 กรมการปกครอง กระทรวง
มหาดไทย 2515

ทองศักดิ์ คุ้มไชน้ำ กิจกรรมและปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชน ปริญญาโท
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 100 หน้า อักสำเนา

นิพนธ์ กิณาวังศ์ หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา
พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์พิมพ์เศศ 2523, 151 หน้า

นิยม ศรีวิเศษ ความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการส่วนจังหวัด ตำแหน่งครูเขต
การศึกษา 9 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปริญญาโท กศ.ม.
2521, 77 หน้า อักสำเนา

บันลือ พดกษะวัน การประถมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 ไทยวัฒนาพานิช 2525, 240 หน้า
ประเสริฐ ชาวงษ์ ปัญหาในการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ปริญญาโท กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 110 หน้า อักสำเนา

พนัส หันนาคินทร์ การศึกษาของไทย วัฒนาพานิช 2521, 229 หน้า

_____ หลักการบริหารโรงเรียน วัฒนาพานิช 2524, 363 หน้า

"พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ.2523" ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ
เล่มที่ 97 ตอนที่ 158 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2523

บุญไญ สารธร การบริหารงานบุคคล วัฒนาพานิช 2517, 587 หน้า

มีชัย ฤชุพันธุ์ คำบรรยายวิชากฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง 2522, 191 หน้า

วิชาการ, กรม รายงานการวิจัยเรื่องคุณภาพ ประสิทธิภาพของโรงเรียนทุกระดับในเขต กรุงเทพมหานคร จงเจริญการพิมพ์ 2521, 96 หน้า

วิเชียร เกตุสิงห์ สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย จัดทำครั้งที่ 8 ม.ป.ท. 2524, 181 หน้า อักสาเนา

ศรีนครินทร์วิโรฒ พิษณุโลก, มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 7

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ พิษณุโลก 2524, 157 หน้า อักสาเนา

รายงานการสัมมนาเรื่องสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการประถมศึกษาใน เขตการศึกษา 7 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ พิษณุโลก 2525, 156 หน้า อักสาเนา

ศึกษาธิการ, กระทรวง แผนพัฒนาระยะที่ 4 (2520-2524) โรงพิมพ์การศาสนา ม.ป.ป. 117 หน้า

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โรงพิมพ์คุรุสภา 2520, 426 หน้า

สนิท วิไลจิตต์ "นโยบายและหลักการส่งเสริมการศึกษาประชาชน" ใน วิทยาการ เกี่ยวกับการศึกษาประชาชน หน้า 8 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย 2518

สมพงศ์ เกษมสิน การบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 7 ไทยวัฒนาพานิช 2523, 338 หน้า

สมาน รัสสิโยภณัฐและสุชี สุทธิสมบุญ การบริหารราชการ อักษรสารการพิมพ์ 2522, 107 หน้า

สุวิมล กาญจนะโณมล ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม กับโอกาส ทางการเข้ารับการศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ พิษณุโลก 2524, 106 หน้า อักสาเนา

- เสนาะ ดีเยาว์ สุปราณี ศรีฉัตรเกษิม และนิยะดา ชูหวงศ์ การบริหารงานบุคคล
 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2522, 329 หน้า
- อรุณ รักธรรม ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ : การบริหารองค์การ ไทยวัฒนาพานิช 2525,
 323 หน้า
- อารี สวรรค์วานิช การศึกษาวิจัยของครูประจำภาคจังหวัดสุโขทัย วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 163 หน้า
- อุทุมพร ทองอุไทย แผนวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมศาสตร์ โรงพิมพ์เจริญผล 2523,
 483 หน้า
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education.
 New York, McGraw-Hill, Inc., 1971. 492 p.
- Freund, John E. Modern Elementary Statistics. New Delhi, Prentice
 Hall of Private Limited, 1979. 510 p.
- Kirk, Roger E. Experimental Design : Procedures for the Behavioral
 Sciences. California, Brooks/Cole Company, 1968, 577 p.
- Lindquist, E.F. Design and Analysis in Experimental Psychology and
 Education. Boston, Houghton Mifflin Company, 1956. 393 p.